

Minska klyftorna!

Mål och budget 2020

**Vänsterpartiets förslag till mål- och
budget för 2020 med planeringsramar
för 2021-2022**

Innehållsförteckning

Inledning	5
Mål och budget 2020 och planeringsramar för 2021-2022 för Huddinge kommun	7
Förslag till beslut.....	7
Vår vision – social, ekonomisk och ekologisk rättvisa	8
Bra och tryggt att leva och bo i Huddinge	10
Fler hyresrätter med billiga hyror	10
Sänk inkomstkraven – alla ska ha råd att bo i Huddinge	11
Nej till oseriösa aktörer på bostadsmarknaden	11
Rusta upp i de socioekonomiskt utsatta områdena	12
Fastighetsvärdar med socialt ansvarstagande	12
Kvalitet framför vinstuttag i välfärden	12
Infrastruktur för klimatet och jämställdheten.....	13
Varje kommundel ska vara en trygg plats.....	13
Lokal polisnärvaro för ökad trygghet	14
En meningsfull fritid oavsett ålder och kön	14
Bättre villkor för föreningslivet	15
Alla ska ha tillgång till Huddinges grönområden	15
Hållbara boendelösningar för ensamkommande	16
Stoppa den akuta hemlösheten.....	16
Utbildning med hög kvalitet	17
En likvärdig skola oavsett kommundel	17
Förskolan ska vara en trygg plats	18
En pedagogisk utemiljö.....	18
Rätt till en förskola nära hemmet, modersmålsutveckling och genuspedagogik	18
Rätt till 30 timmars förskola	19
Mindre barngrupper i förskolan.....	19
Bra matvanor från tidig ålder	19
En skola som är trygg, öppen och inkluderande.....	19
Fler behöriga lärare i grund- och gymnasieskolan	20
Bra arbetsvillkor och en bra arbetsmiljö	20
Fler fritidspedagoger gör skillnad.....	21
Tillgänglig fritidsverksamhet.....	21
Bättre kunskapsresultat för alla Huddingeelever	21
Alla gymnasieelever ska kunna plugga på högskolan.....	22

Rätt till assistans i klassrummet.....	22
Arbete mot ungas psykiska ohälsa.....	22
Ett Huddinge som minskar klyftorna	23
Rusta den offentliga sektorn.....	23
En kommun som bryr sig om vad du tycker.....	24
Öka valdeltagandet	24
Begripliga beslut	25
Bryt boendesegregationen.....	25
Bättre service med medborgarkontor	26
Tänk på barn, äldre och funktionshindrade i alla beslut.....	26
Fler i arbete med schysta villkor.....	27
En arbetsmarknad för alla	27
Satsa på fler arbetstillfällen	28
Arbete som del av integrationsprocessen.....	28
Första steget på arbetsmarknaden ska vara enkelt att ta.....	28
En trygg och vinstfri omsorg med individens behov i centrum	29
Skattepengarna ska stanna i omsorgen.....	29
Trygghet på äldreboenden.....	30
Hälsa, vård och omsorg.....	30
Flerspråkig äldreomsorg.....	30
Tillvarata kompetens	30
Tillgänglighet för äldre.....	31
Uppföljning	31
Personalinflytande	31
Förebyggande arbete	31
Normkritiskt tänkande och arbete mot diskriminering	32
Ekosystem och klimat i balans	33
Nej till Tvärförbindelse Södertörn.....	33
Ren luft att andas	34
Biologisk mångfald	34
Rent vatten	34
Bygg grönt.....	34
Klimatsmarta upphandlingar.....	35
Jämställdhet, jämlikhet och inkludering	36
Kartlägg problemen för att kunna motverka dem.....	36
Stärk kvinnofridsarbete gör Huddinge tryggare	37

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck	37
Feministiskt självförsvar	37
Feministisk stadsplanering	38
Genuspedagogik	38
Jämlika villkor	38
Jämställda infrastruktuksatsningar	38
Antirasism som ledstjärna	39
Attraktiv arbetsgivare med schysta villkor	40
Löner för jämställdhet	40
Öka bemanningen genom fler heltider	40
Lägre personalomsättning	41
Alla tjänar på lägre sjukfrånvaro	41
Sex timmars arbetsdag	41
Engagerade och kompetenta medarbetare och chefer	41
Hållbar ekonomi med höjd för framtidens utmaningar	43
Skattesats	43
Sund ekonomi	44
Kompensation för pris- och löneökningar	44
Överskottsmål och medelreserv	45
Besparingar	45
Effektivt användande av skattepengar	46
Ekonomiplan 2020-2021	47
Tabeller	48

Inledning

Kommunens budget sätter ramarna för så mycket, för mitt liv, för mitt barns liv och för alla Huddingeboers liv. En av feminismens gamla paroller lär oss att "det personliga är politiskt", och kommunens budget är ett exempel på det. Låt mig förklara...

Jag vill att mitt barn ska kunna växa upp och leva ett bra liv i Huddinge. Jag vill att hans förskola ska ha bra pedagoger, näringsriktig och hållbar mat och en verksamhet med ett bra pedagogiskt innehåll. När han börjar skolan ska det inte spela någon roll vilken kommun del vi bor i, utbildningen ska vara lika bra överallt. Lärare ska vara behöriga och ha de rätta ämneskunskaperna. Det gäller för såväl grundskolan som gymnasiet. När han blir tonåring ska feriepraktikplatser finnas i kommunal regi så att han får känna på känslan av att tjäna sina egna pengar och lägga till de första referenserna i sitt CV.

Alla barn ska få en bra start i livet. Därför föreslår Vänsterpartiet ökade satsningar på förskolan, grundskolan, på gymnasium- och arbetsmarknad. Vi måste säkerställa mindre barngrupper, fler förskolelärare och specialpedagoger. Vi ska satsa på fler behöriga lärare, på fritidspedagoger och på bättre elevhälsa. Mobbning och kränkningar ska inte förekomma i skolan. Barn med behov av särskilt stöd ska få det stödet, och all verksamhet ska bedrivas med ett genusperspektiv. Modersmålsutveckling ska vara en självklarhet och arbetsmiljön i offentlig verksamhet ska vara så god att personalen kan utvecklas och vill vara kvar i Huddinge. Arbete och studier är nyckeln till att bryta segregationen och utanförskapet. Genom satsningar på kultur och fritidsaktiviteter vill mitt parti ta bort avgifterna från kulturskolan, erbjuda gratis sommaraktiviteter för barn och ungdomar i socioekonomiskt utsatta områden, ordna fler mötesplatser för ungdomar och införa nolltaxa för hyra av kommunala lokaler för kommunens föreningar. Det handlar om ditt och mitt barns framtid.

När min son har tagit studenten kanske han vill flytta hemifrån. Det må kännas avlägset nu, men jag hoppas han kan hitta en billig hyresrätt någonstans nära mig. Jag vill att han ska kunna betala sin hyra själv, kanske med pengar han tjänar inom hemtjänsten. Det är ett kul och omväxlande jobb där man möter många intressanta personer både bland vårdtagare och kollegor. Jag vill att han får en lön han kan leva på, att han utvecklas som anställd och som människa, och att han får jobba heltid. Mitt parti satsar på vård och omsorg, för att stärka arbetet inom funktionshinderområdet, för att säkerställa rätt till heltid, fler kommunala tjänster, ökad bemanning, höjd kvalitet inom demensboenden, HBTQ-certifiering på kommunala boenden,

stärkt arbete i egen regi inom hemtjänsten och funktionshinderområdet och stärkt arbetsmiljö.

Min son ska bli en trygg vuxen. Gatan han går på ska vara säker, oavsett vem han är eller vilka han umgås med. Vi ska ha säkra övergångsställen i hela kommunen. Mitt parti satsar på fler fältsekreterare, på brottsförebyggande åtgärder, på hållbara boendelösningar för ensamkommande och på mer personal inom socialtjänsten för att avlasta individ- och familjeomsorgen. Det är så vi skapar ett tryggt samhälle. Jag vill att min son och alla andra barn ska känna sig säkra i alla livets skeden.

Min son är fortfarande liten. Jag tycker ibland att han sitter för mycket framför olika skärmar och vill att han ska vara ute mer. Men det finns positiva saker med digitaliseringen – den möjliggör kontakt med andra och kan bidra till ökad tillgänglighet. Min son ska kunna använda tekniken för att ha kontakt med äldre släktingar och de äldre släktingarna ska få stöd för att känna sig hemma i de digitala miljöerna. Därför satsar mitt parti på att bryta det digitala utanförskapet. Vi satsar på lokala medborgarkontor runt om i kommunen, på ökat valdeltagande i hela kommunen och på att utveckla kommunens webb-tv. Mitt barn ska leva i en kommun där hen blir hörd, och där hen ges möjlighet att lyssna på andra.

Det personliga är politiskt. Politik måste tillåtas handla om att göra det som krävs för att skapa ett rättvist, hållbart och jämställt samhälle. Det är vi skyldiga våra barn.

Vänsterpartiet presenterar i detta dokument sin politik för varje mål och strategiskt mål som antagits av Huddinge kommun. Dokumentets disposition bygger på principen att vi först skriver om vår vision och politik och därefter i en ekonomiplan redovisar hur vår politik ska finansieras.

Nujin Alacabek, gruppledare Vänsterpartiet Huddinge

Mål och budget 2020 och planeringsramar för 2021-2022 för Huddinge kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Skattesatsen för 2020 fastställs till 20:02 öre per skattekrona.
2. Mål och delmål för Sund ekonomi i Mål och budget fastställs som kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
3. Mål och delmål för övriga mål 1) Bra och tryggt att leva och bo i Huddinge, 2) Utbildning med hög kvalitet, 3) Ett Huddinge som minskar klyftan, 4) Fler i arbete med schysta villkor, 5) En trygg och vinstfri omsorg med individens behov i centrum, 6) Ekosystem och klimat i balans, och 7) Jämställdhet, jämlikhet och inkludering samt Attraktiv arbetsgivare med schysta villkor och Hållbar ekonomi med höjd för framtidens utmaningar samt Ekonomiplan 2020-2022 i Mål och budget fastställs som kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
4. Drift- och investeringsbudget för nämnderna fastställs i enlighet med bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 15 maj 2019 i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
5. Huddinge kommun ingår borgen så som för egen skuld för kommunens hel- eller delägda bolag, enligt bilagda låne- och borgensram (bilaga 2 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 maj 2019), om maximalt 9 659,2 mnkr, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
6. I syfte att finansiera kommunen och dess bolag, i enlighet med Huddinge kommuns finanspolicy, ska Huddinge kommuns totala upplåningsram för 2019 uppgå till 9 400 mnkr.
7. Förslag till Mål och budget 2020 och planeringsramar för 2021-2022 i övrigt fastställs enligt bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 15 maj 2019 i enlighet med Vänsterpartiets förslag.
8. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att till Mål och budget 2021 ta fram förslag till ny styrmodell och målstruktur med fokus på ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart Huddinge.
9. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram förslag till ett samlat taxeärende som årligen fastställs av kommunfullmäktige samtidigt som Mål och budget beslutas.
10. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utveckla en plan för att successivt minska kommunens kostnader för konsulter och inhyrd personal med sikte på en halvering av kostnaderna fram till 2022.
11. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samarbete med berörda parter ta fram en plan för upprustning av socioekonomiskt utsatta områden för ökad trivsel och trygghet under 2020.

Vår vision – social, ekonomisk och ekologisk rättvisa

Huddinge, liksom resten av Sverige, befinner sig i hastig och stor förändring. I ett sådant läge är det viktigt att ha visionen och målet tydligt för sig. Vänsterpartiet strävar efter ett jämlikt och jämställt samhälle som präglas av solidaritet och ett grönt tänkande. I framtidens Huddinge kommer allt färre i arbetsför ålder behöva försörja allt fler, växande barnaskaror och allt fler pensionärer. En sådan utveckling kan gå åt två håll, mer polarisering eller mer inkludering, solidaritet och medmänsklighet. Vänsterpartiets vision är att utvecklingen ska gå åt det senare hållet.

Social rättvisa

Huddinge ska vara en kommun som präglas av social rättvisa. Alla människor som bor och lever i Huddinge ska vara säkra på att det finns ett socialt skyddsnät för den som råkar ut för något i sin vardag. Människor som hamnar på samhällets skuggsida ska få hjälp att ta sig tillbaka till rätt sida om lagen och komma in i ordnade levnadsförhållanden. Personer som står utanför arbetsmarknaden ska ges hjälp till utbildning eller jobb. Utemiljöer ska vara trygga platser för alla oavsett kön och oavsett tid på dygnet. Kvinnor som utsätts för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck ska få den hjälp och det stöd de behöver och kommunens tjänstemän ska vara väl förtrogna med hur sådana situationer ska hanteras.

Ekonomisk rättvisa

Huddinge ska vara en kommun som präglas av ekonomisk rättvisa. Den Huddingebo som behöver hjälp ekonomiskt för att få vardagen att gå ihop ska kunna få det. Höga avgifter ska inte avgöra vem som har tillgång till vilken samhällsservice eller om ett barn ska kunna delta i fritidsaktiviteter. En likvärdig skola ska garanteras genom omfördelning av resurser och allas rätt till en bostad ska garanteras genom byggandet av fler billiga hyresrätter. Skatt ska betalas efter bärkraft och Huddinge kommun ska ha ett skatteuttag som motsvarar de kostnader som finns för välfärden. Personalen som arbetar i kommunen ska garanteras en bra arbetsmiljö och ha goda incitament för att fortsätta arbeta i kommunen.

Ekologisk rättvisa

Huddinge ska vara en kommun som präglas av ekologisk rättvisa. Det ska vara lätt att göra rätt. I Huddinge ska kollektivtrafiklösningar och gång- och cykelbanor premieras. Kommunen ska underlätta för källsortering och hållbarhetstänk hos kommuninvånarna men också vara ett föredöme och en föregångare genom att investera i solceller på kommunens fastigheter, ha en

fossilfri fordonsflotta och minska matsvinn och överkonsumtion genom skärpta upphandlingar. I Huddinge ska naturen vara nära för alla och våra naturområden ska vara lättillgängliga och väl underhållna. Stora infrastrukturprojekt och motorvägsbyggen ska i möjligaste mån undvikas och annars genomföras med så liten miljöpåverkan som möjligt. Förskolor och skolor ska inte anläggas i närheten av stora vägar där partikelhalterna i luften är höga.

Bra och tryggt att leva och bo i Huddinge

Vår vision:

Huddinge ska vara en kommun där alla kan bo. Plånboksfrågor ska aldrig utestänga människor från att bli eller fortsätta vara Huddingebor. För att det ska vara möjligt måste vi bryta bostadssegregationen, bygga fler hyresrätter, sänka trösklarna in på bostadsmarknaden, agera mot oseriösa hyresvärdar, se till att ingen person hemmahörande i Huddinge saknar tak över huvudet för natten, se till att alla känner sig trygga i det offentliga rummet och sätta kvalitet i de kommunala verksamheterna framför ideologiskt drivna privatiseringar och skattesänkningar. Huddinge ska vara en kommun för alla, en grön kommun där vi premierar miljövänligt resande, satsar på alternativa lösningar framför stora motorvägsbyggen, upphandlar närproducerad och ekologisk mat och där bilen inte står i fokus för infrastruktursatsningarna.

Särskilda prioriteringar 2020:

- Huddinge växer och står inför stora utmaningar. I ett sådant läge är det viktigt att det som byggs i kommunen är anpassat efter efterfrågan. Den konjunkturutveckling vi ser gör att det inte längre är lönsamt att bygga bostadsrätter. Huddinge kommun ska därför i första hand **bygga hyresrätter** när man planerar för nya områden. Man ska också **se över möjligheterna att pressa byggpriserna**.
- Viss verksamhet i kommunen har under de senaste åren finansierats genom utförsäljningar av allmännyttans hyresbestånd. Huddingeborna drabbas när **oseriösa aktörer** som inte håller vad de lovar blir deras nya hyresvärdar. Huddinge kommun ska **inte sälja ut fler bostäder till privata hyresvärdar**.
- Huddingebornas **skattepengar ska användas ansvarsfullt**. Därför ska möjligheten att avskaffa Lagen om valfrihet i kommunen ses över.
- Arbetet med **trygghet och säkerhet** ska särskilt prioriteras under året genom översyn av **samtliga kommundelars utemiljöer** ur ett trygghetsperspektiv.

Fler hyresrätter med billiga hyror

De senaste åren har bostadsbyggandet äntligen satt fart i Huddinge. Vänsterpartiet har under en lång tid varit ett parti som drivit på för att Huddinge ska få fler bostäder. Tyvärr kan vi konstatera att det som byggs i huvudsak är bostadsrätter. Att bygga bostadsrätter är i dagsläget ingen lönsam affär. Det är svårt att få en bostadsrätt såld och det är ännu svårare att sälja bostadsrätter i nyproduktion. Trots Huddinges attraktiva läge som en

pendlingskommun nära Stockholm går affärerna inte bättre här. Efterfrågan visar tydligt att det som behövs i Huddinge, liksom i många andra kommuner i Stockholmsregionen, är fler billiga hyresrätter. Det allmännyttiga bostadsbolaget Hüge Bostäder AB bör ges en större naturlig roll när Huddinge växer.

Det behövs en strategi från kommunens sida för att få fram fler billiga hyresbostäder. Detta görs i andra kommuner. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) genomförde 2018 en upphandling för att erbjuda kommunerna bra och billiga bostäder. Hüge Bostäder AB är nu ett allmännyttigt bostadsföretag anslutet till Allmännyttans bransch- och intresseorganisation, SABO. Medlemskapet i SABO bör utnyttjas för att kunna bygga Kombohus, en modell framtagen av organisationen för att minska byggkostnaderna för hyresrätter och kunna ha en låg inflyttningshyra. Det kan också vara bra att se över boendeformer som kollektivhus. Även i Stockholm stad har man tagit fram en billig modell för att bygga hyresrätter på ett effektivt sätt, de så kallade Stockholmshusen. Det finns mycket för Huddinge som kommun att studera och dra lärdom av i dessa exempel.

Sänk inkomstkraven – alla ska ha råd att bo i Huddinge

Alla ska ha möjlighet att bo i Huddinge. För oss är det en grundläggande demokratifråga att ingen ställs utanför bostadsmarknaden i onödan. Vänsterpartiet har därför föreslagit ett sänkt inkomstkrav i det allmännyttiga bostadsbolaget Hüge Bostäder AB. Kommunen bör anpassa inkomstkravet för hyresrätter i allmännyttan till Konsumentverkets rekommendationer för en bra levnadsstandard. Hyran ska inte utgöra mer än 30 procent av inkomsten. Detta är en viktig grundprincip. De som bor i Huddinge kommun äger det kommunala bostadsbolaget tillsammans. Det finns ingen logik i att ett företag skulle stänga sina egna ägare ute. På den privata marknaden fungerar det i regel inte så och det bör inte göra det i kommunala verksamheter heller.

Nej till oseriösa aktörer på bostadsmarknaden

I flera kommuner har oseriösa hyresvärdar etablerat sig när allmännyttiga bostäder sålts ut. Utförsäljningar är rent generellt en dålig affär för kommunen, såväl till bostadsrättsföreningar som till privata hyresvärdar, men det är en ännu sämre affär för hyresgästerna som tidigare bott i allmännyttan. Inom allmännyttan kan vi som förtroendevalda politiker utöva ett visst inflytande genom ägardirektiven. När allmännyttiga bostäder väl sålts ut till privata hyresvärdar har kommunen ett väldigt begränsat inflytande. Därför är det oroande att Huddinge kommun i såväl Visättra/Flemingsberg som i Vårby Gård valt att sälja ut allmännyttiga bostäder till aktörer som inte håller måttet. Det handlar bland annat om

bristande underhåll och service men också att fastigheter i behov av renovering förfaller på grund av de privata hyresvärdarnas ovilja att tillgodose uppenbara renoveringsbehov.

Rusta upp i de socioekonomiskt utsatta områdena

Många av kommunens socioekonomiskt utsatta områden har en utemiljö och hus som är i stort behov av upprustning. Puts faller från fasaderna, parkbänkarna och gatubelysningen är ofta trasig, det saknas säkra övergångsställen på ett och annat ställe, hål i marken lagas väldigt långsamt och sophantering sköts inte på ett bra sätt. När nya områden skapas genom förtätning saknas en väl genomtänkt plan kring gestaltning och estetisk utformning, utan miljonprogramsområdena fortsätter att utformas som just miljonprogramsområden. En sådan miljö skapar varken trivsel eller trygghet. Här behövs bättre inkludering av medborgarna, fler mötesplatser och gröna småparker, plats för ett aktivt föreningsliv och fastighetsvärdar som har ett socialt engagemang och som vill rusta upp i området, inte rusta ned. Under 2020 vill Vänsterpartiet därför att Huddinge kommun tar fram en plan för upprustning av de socioekonomiskt utsatta områdena med fokus på att öka såväl tryggheten som trivseln i dessa områden.

Fastighetsvärdar med socialt ansvarstagande

I Huddinge finns flera stora hyresvärdar och fastighetsägare. En av de stora aktörerna är Huga Bostäder AB som är ett allmännyttigt bostadsföretag som vi äger gemensamt som Huddingebor men det finns också flera andra hyresvärdar som genom sitt fastighetsägarande i kommunen har en stor och viktig roll i många Huddingebors vardag. Vänsterpartiet menar att det är viktigt att även privata hyresvärdar i större utsträckning tar ett socialt ansvar för de boende i de områden där de verkar. Detta kan göras genom att exempelvis ordna sommaraktiviteter i samverkan med föreningslivet. Sådana krav har kommunen ingen möjlighet att ställa på fastighetsägare som redan verkar i kommunen men vi menar att det är viktigt att krav på socialt ansvarstagande i olika former ställs när en ny fastighetsägare vill etablera sig i kommunen. Lika viktigt är det att kommunens allmännyttiga bostadsföretag föregår med gott exempel i dessa frågor.

Kvalitet framför vinstuttag i välfärden

Den borgerliga minoritetskoalitionens förslag till Mål och budget för Huddinge 2020 har kvar målet om att minst 50 procent av all kommunal verksamhet som startas i kommunen ska drivas av privata aktörer. Kommunledningen låter sina ideologiska skygglappar gå före Huddingebornas intresse av en väl fungerande välfärd. Rovdrift och vinstuttag har hittills aldrig varit garanter för en god verksamhet.

Huddingebornas skattepengar ska investeras i välfärden, inte gå ner i fickorna på privata företag i form av vinstuttag. Vinstintresse i välfärden leder till sämre resurser till verksamheterna. Välbehövliga satsningar och investeringar är saker man bortser från i syfte att öka vinstmarginalen. Skillnaden på vanligt privat företagande och vinst i välfärden är att vinsten här görs på bekostnad av våra barn och ungdomar i skolan och våra äldre inom äldreomsorg och hemtjänst. Vänsterpartiet vill att huvudfokus för kommunens verksamheter ska vara att man kan hålla en hög kvalitet, ha schyssta villkor för de anställda och se till att alla trivs och känner sig trygga i sin skolmiljö eller sin vårdmiljö. För oss är det viktigare än att berika redan rika företag.

Infrastruktur för klimatet och jämställdheten

Enligt trafikstrategin som är antagen av kommunfullmäktige ska gång- och cykeltrafiken vara prioriterad och utgångspunkt för all planering med hänvisning till miljö- och klimatskäl. Detta är en skrivning som inte efterlevs särskilt väl i Huddinge. I dagsläget är det stora infrastrukturprojektet i kommunen en motorväg. Vi anser att kollektivtrafiken bör prioriteras och att kommunen ska arbeta för ökad turtäthet i dialog med SL och Region Stockholm. Samtidigt finns det saker man som kommun kan göra för att öka incitamenten för kollektivt resande, bland annat att öka antalet infartsparkeringar och cykelparkeringar i nära anslutning till pendeltåg och bussar. Detta är också en jämställdhetsfråga eftersom vi vet att kvinnor i högre utsträckning åker kollektivt än män. Av de totala infrastruktursatsningarna i Huddinge går den absoluta merparten till finansiering av det trafikslag som män föredrar, privatbilismen.

Snöröjning vintertid ska, efter en motion från Vänsterpartiet, vara jämställd. Det innebär att gång- och cykeltrafikanter ska prioriteras. På grund av bristande specifikationer i upphandlingar av snöröjning är så fortfarande inte fallet. Detta är en förutsättning för att det ska vara enkelt, smidigt och attraktivt att välja andra färdmedel än bil för att ta sig fram i Huddinge.

Varje kommundel ska vara en trygg plats

Varje Huddingebo ska kunna känna sig trygg och säker i sin närmiljö. Detta är avgörande för att det ska gå att trivas och bo i Huddinge. Utflyttningen under det gångna året har noterats vara högre än inflyttningen i kommundelen Vårby gård. Trots att det byggs mycket i kommunen är det svårare än tidigare att få folk att flytta hit, särskilt till våra socioekonomiskt utsatta kommundelar. Till stor del beror detta på att otryggheten i dessa områden upplevs som stor, särskilt bland kvinnor. Vänsterpartiet vill ta krafttag mot brottslighetens orsaker. Brottslighet beror till stor del på utanförskap, arbetslöshet, rotlöshet och segregation, men brottslighet växer också fram i

klassamhället. Genom att ha en likvärdigt skola, fler vuxna förebilder i skolor och på fritidsgårdar, fler feriepraktikplatser -och sommarjobb, uppvärdera nattvandrararnas arbete och samarbete med kommun och polis samt öka antalet fältassistenter, kan vi nå de unga som är på glid och riskerar att hamna i destruktiva och kriminella miljöer.

Lokal polisnärvaro för ökad trygghet

Redan som det ser ut idag är brottsfrekvensen för hög i Huddinge. Kriminaliteten kryper neråt i åldrarna och det gör även missbruket av narkotika och alkohol. Att illegala vapen och droger finns i omlopp och går att få tag i alldeles för enkelt gör inte för många unga idag är ett stort problem idag som måste lösas genom bättre kontroller, bättre kartläggning av kriminella gäng men även en nationell fråga om skärpta tullar. Att ordna med lokal polisnärvaro är inte en kommunal uppgift i sig. Däremot är det viktigt för Vänsterpartiet att poängtera att en del av att öka tryggheten och säkerheten i Huddinges olika kommundelar är en lokal polisiär närvaro. Vi menar att Huddinge kommun bör jobba mer mot och i samarbete med polisväsendet för att få närpolis kontor i fler kommundelar. Föräldrar ska kunna känna sig trygga i att låta sina barn gå till eller från skolan, sin ungdom gå till eller hem från fritidsgården och ett centrum utan att känna oro för att de ska bli föremål för gängrekryteringar eller exponeras för försäljning av droger. Alla barn ska kunna växa upp på ett tryggt sätt, så ser det inte ut i Huddinge just nu. Här måste kommunen göra mer och mycket mer snabbt, effektivt och förebyggande.

En meningsfull fritid oavsett ålder och kön

Utgångspunkten för en bra politik är rättvis fördelning av resurserna. Kultur- och fritidsområdet är inget undantag från den regeln. De nya avgifterna i kulturskolan är ett bra exempel på när resurser fördelas orättvist. Att sänka avgiften för elever som går avancerade kurser är bra, men att göra det genom att höja avgiften för yngre barn och försämra familjerabatterna är fel sätt. Kulturskolan är viktig för Vänsterpartiet. I Kulturskolan lär sig eleverna att uttrycka sig på andra sätt än bara genom tal och skrift, genom musik, dans, sång och teater. Detta är berikande för samhället. Därför är vi positiva till den så kallade El Sistema-pedagogiken som är ett inkluderande sätt att få fler barn att lära sig spela ett instrument. Vi anser också att avgiften för att hyra ett instrument i kulturskolan inom stråk- och blåsinstrument ska tas bort. Om instrumentet är förutsättningen för att lära sig bör det lånas ut, inte hyras ut.

Fritidsgårdsverksamheten måste bli bättre i hela Huddinge. Det handlar dels om att fritidsverksamhet måste vara tillgänglig för alla, även skolbarnen som idag hamnar i mellansegmentet när de är 10–12 år och varken kan gå på

fritidsgård eller går i skolbarnomsorgen. Fritidsgårdarna måste också bli en trygg plats för alla ungdomar. Personal som anställs på fritidsgårdarna måste ha rätt utbildning och utbildas i normkritiskt tänkande. Detta är en utgångspunkt för att alla ska kunna känna sig välkomna och inkluderade. Fritidsgårdarna får heller aldrig bli en plats dit kriminella krafter kan söka sig och få inflytande över våra ungdomar, så är det tyvärr idag på vissa håll i vår kommun och det måste omedelbart få ett slut.

Något som måste bli bättre är också resursfördelning utifrån ett anti-diskrimineringsperspektiv. Kön- och genusidentitet, etnisk bakgrund, religionstillhörighet och funktionsnedsättning ska inte begränsa barn och ungdomars vardag. Skattemedel i Huddinge ska fördelas på ett jämlikt och jämställt sätt. Det innebär att man inte enögt ska gynna "populära" fritidsintressen eftersom dessa ofta är dominerade av killar. Ridsporten är idag särskilt populär bland flickor men det är en dyr sport. Vi anser att Huddinge kommun i likhet med Stockholm ska delta i den efter skolan- verksamhet med fritidsledare som bedrivs i till exempel Ågesta. På det sättet kan fler komma i kontakt med en bra verksamhet utan höga avgifter. Vänsterpartiet har också föreslagit en mångkulturell festival i Huddinge som ett sätt att bygga broar och skapa kontakter över kulturella, etniska och religiösa gränser. Vänsterpartiet har även tidigare motionerat om att skapa ett *Sportotek* för utlåning av idrottstillbehör och hjälpmedel i Huddinge. Detta är en satsning som vi fortfarande menar är viktig och bör bli verklighet eftersom den underlättar möjligheterna för spontanidrott.

Bättre villkor för föreningslivet

Nolltaxan skrotades av den borgerliga minoritetskoalitionen i samarbete med Miljöpartiet. Detta var ett beslut som Vänsterpartiet motsatte sig. Samtidigt vill den borgerliga minoritetskoalitionen gärna lägga över en stor del av framförallt socialt ansvarstagande på civilsamhället, alltså föreningar och organisationer. Om detta ska vara möjligt måste föreningslivet få bra resurser och bra arbetsförhållanden. Som det är idag tar man resurser från föreningslivet samtidigt som man begär att det ska åta sig fler ansvarsområden. Huddinge skulle bland annat kunna etablera en informationskampanj för en start-up-verksamhet för unga som vill bilda olika typer av föreningar för att de ska kunna lära sig om hur man gör och hur man kan komma igång med sin verksamhet.

Alla ska ha tillgång till Huddinges grönområden

I och med byggandet av Tvärförbindelse Södertörn förstörs en stor del av Flemingsbergsskogen som är ett viktigt kultur- och rekreationsområde för de boende i närområdet. Vänsterpartiet motsätter sig byggandet av Tvärförbindelse Södertörn, ett ohållbart projekt som kommer leda till ökad

bilism och hota den biologiska mångfalden i Huddinge och vill att beslutet ska omvärderas i enlighet med Naturvårdverkets yttrande i från februari 2019. Natur- och grönområden ska finnas nära medborgarna och vara lättillgängliga för alla oavsett funktionalitet. Bättre belysning och upprustning av motionsstråk är en viktig del av detta för att alla ska kunna motionera även under kvällstid utan att känna sig otrygga. Likaså är bekämpande av farliga och invasiva arter som jättebjörnloka en viktig del av att göra natur- och grönområden säkra även för barnfamiljer.

Hållbara boendelösningar för ensamkommande

Trots den ändrade lagen angående ensamkommande ungdomar, den så kallade gymnasielagen, finns fortfarande många ensamkommande ungdomar som saknar en bostad. Civilsamhället i Huddinge har gjort storartade insatser gällande detta men det räcker inte. Ett 40-tal ungdomar står fortfarande utan bostad. Huddinge kommun bör ta sitt ansvar och skyndsamt se till att hitta hållbara och trygga boendelösningar för dessa ungdomar.

Stoppa den akuta hemlösheten

Vänsterpartiet har tidigare föreslagit att Huddinge ska införa en Tak över huvudet-garanti för alla akut bostadslösa som är hemmahörande i Huddinge. Detta är en viktig fråga för oss. En kommun av Huddinges storlek bör ha en beredskap för människor som av olika orsaker befinner sig i akut bostadslöshet. I Stockholm finns en sådan modell som endast innefattar personer med psykisk ohälsa eller med narkotikaproblem. Vänsterpartiet vill ha ett natthärbärge för alla oavsett om de ha psykiska problem eller narkotikaproblem eller bara saknar tak över huvudet för natten. Ingen Huddingebo ska tvingas sova ute.

Utbildning med hög kvalitet

Vår vision:

Huddinge ska ha skolor där alla elever känner sig trygga, sedda och stimulerade. Inkluderings tanken ska genomsyra all utbildning från förskoleklass till gymnasiet. Detta ska ske genom en mångfald av pedagogiska inriktningar, god och nyttig skolmat, fler vuxna i skolan, lärare med rätt utbildning och ett stärkt elevhälsoarbete.

Särskilda prioriteringar 2020:

- För såväl miljön som hälsan är det bra att äta vegetariskt. Huddinge kommun kommer under året att genomföra ett försök med en vegetarisk månad i samtliga Huddinges grundskolor.
- Trots att Huddinge har höga lärarlöner har vi hög omsättning på lärare och låg andel utbildade lärare. Under året kommer arbetet att inledas med att se till att garantera alla lärare en bra arbetsmiljö och öka lärartätheten.
- Lärarbristen i Stockholmsregionen är omfattande och ökar. Prognoser visar på att antalet tillkommande lärare inte kommer att täcka behovet framöver. Skolan behöver därför hitta nya sätt att organisera sig för att säkerställa att Huddinges elever i undervisningen möts av utbildade lärare. Det kan exempelvis ske genom lärarassistenter som avlastar lärarna och frigör tid för att undervisa, planera lektioner, rätta prov och liknande arbetsuppgifter.
- Elever med behov av personlig assistans ska erbjudas möjligheten att ha sin personliga assistent med sig i skolan.

En likvärdig skola oavsett kommunal

Likvärdighet i skolan är något som det ofta pratas om men som sällan specificeras på ett tydligt sätt. För oss i Vänsterpartiet innebär likvärdighet att det inte ska spela någon roll i vilken skola du går eller var i kommunen den skolan råkar ligga. Alla Huddinges skolor ska vara lika bra och standarden på undervisning, lokaler och betygsättning ska vara densamma. I Huddinge har vi dessvärre sett exempel på hur vissa skolor sätter glädjebetyg medan andra rasar i betygsstatistiken. De som blir lidande av glädjebetyg är i förlängningen enbart eleverna som går vidare till högre studier utan tillräckliga kunskaper. Den borgerliga minoritetskoalitionens mål om att minst 50 procent av alla nyetablerade förskolor och grundskolor ska drivas i privat regi bidrar inte till att förbättra likvärdigheten utan tvärtom till ytterligare polarisering och ett

segregerande utbildningsystem.

Nyckeln till en bra skola är att skolan är lika bra överallt. Vilken kommun man bor i ska inte vara avgörande för om man får en bättre undervisning. Det fria skolvalet har tillsammans med friskolereformen bidragit till att dra isär skolan. Det i kombination med ökande klassklyftor såväl under den nuvarande socialdemokratiskt ledda regeringen som under Alliansens regeringstid har försatt den svenska skolan i en svår situation som vi ser avspelas även här i Huddinge. Vänsterpartiet vill bidra till en mer likvärdig skola. Ett av de viktigaste kraven i det sammanhanget är att den socioekonomiska utjämningspeng som ska motsvara tre procent av budget också faktiskt räknas upp i takt med grundskolenämndens budget. Ett annat viktigt krav är att stödinsatser för elever i behov av särskilt stöd sätts in i tid och att klasserna och barngrupperna i förskolan och grundskolan blir mindre för att varje elev ska kunna få den hjälp och uppmärksamhet som behövs för att få ut så mycket som möjligt av sin skolgång. Antalet elever i varje klass är extra viktigt med den utveckling vi nu har i Huddinge kommun där vi bygger allt större skolor. Vi måste också stoppa läckaget av skattepengar ner i de stora skolkoncernernas fickor.

Förskolan ska vara en trygg plats

Situationen för Huddinges förskolor kunde definitivt varit bättre. Fungerande verksamheter har stängts ner eller flyttats till förmån för privata och vinstdrivande alternativ. Besparingar gör personalen missnöjd och gör att de söker sig från kommunen. De som drabbas är i första hand barnen.

En pedagogisk utemiljö

När nya förskolor byggs bortser Huddinge kommun i regel från Boverkets rekommendationer om friyta per barn. Detta gör att utomhusmiljöerna blir för små för att det ska vara möjligt att på dem etablera en pedagogiskt värdefull utemiljö. De hårdgjorda ytorna, som man egentligen bör undvika i samband med förskolegårdar där små barn rör sig, är för många än. Samtidigt ser vi hur det för att kompensera för platsbristen i förskolan byggs och planeras för enorma förskolekomplex eller slås ihop verksamheter från förskoleklass upp till nionde klass. Att blanda barn i allt för olika åldrar riskerar att skapa en otrygg skolmiljö som bidrar till ökad mobbing. Skolan ska vara en trygg miljö att vistas i för alla barn.

Rätt till en förskola nära hemmet, modersmålsutveckling och genuspedagogik

Förskolan är en förutsättning för många kvinnors deltagande i arbetslivet. När det är brist på förskoleplatser är det idag kvinnor som oftast får stanna hemma. En förskola ska ligga i närheten av vårdnadshavarnas bostad. Det är

viktigt för att få vardagspusslet att gå ihop. Därför ska all nybyggnation ha ett helhetstänk.

Alla barn ska också ges tillgång till modersmålsutveckling redan i förskolan. Detta är viktigt ur ett inlärningsperspektiv men finns också reglerat i läroplanen för förskolan. Trots det är förskolornas arbete på denna punkt ytterst bristfälligt och inskränker sig ofta till olika tekniska hjälpmedel snarare än pedagogik. Vänsterpartiet vill också att genuspedagogik ska genomsyra förskolans arbete.

Rätt till 30 timmars förskola

Resultaten i skolan grundläggs tidigt och förskolans roll är viktig för barns utveckling och lärande. Vi anser att barns rätt till förskola inte ska avgöras utifrån om barnens föräldrar arbetar eller inte. Barn till föräldralediga och arbetslösa föräldrar ska i ett första steg garanteras rätt till 30 timmar i förskolan.

Mindre barngrupper i förskolan

Att minska barngrupperna är en av de stora utmaningarna inom förskoleområdet i Huddinge. Trots många fina löften under många år har inget hänt och barngrupperna är fortfarande för stora i Huddinge. Vänsterpartiet vill minska barngrupperna, såväl för de yngre som de äldre barnen. Det handlar om att skapa små grupper där varje barn blir sett och uppmärksammat av personalen men också om att skapa en bättre arbetsmiljö och goda förutsättningar för att kunna organisera en bra pedagogisk verksamhet för personalen.

Bra matvanor från tidig ålder

Genom att ha en tydligare specifikation vid upphandlingar kan vi öka andelen lokalproducerade varor som används i våra skolkök. Närproducerat är ett bra sätt att minska klimatpåverkan. Dessutom är det viktigt att alla skolor får ett eget tillagningskök för att minska onödiga transporter och för att alla elever i Huddinges skolor ska få en bra matupplevelse i skolan. För vissa barn är skollunchen det enda lagade målet mat på dagen. Då är det viktigt att lunchen är näringsrik och aptitlig. Vänsterpartiet har också lagt en motion om att ha en vegetarisk månad i Huddinges skolor. Syftet är att uppmärksamma både miljö- och klimatvinsterna med vegetarisk mat men också att ge en större kunskap om vegetarisk kost bland barn och ungdomar.

En skola som är trygg, öppen och inkluderande

Skolan har en viktig uppgift i att garantera lika förutsättningar för alla elever oavsett kön eller könsöverskridande identitet. I uppdraget ingår att bryta invanda könsmönster och patriarkala maktstrukturer. För att klara det arbetet behövs en tydlig inriktning mot genuspedagogik på alla nivåer i

utbildningssystemet. Det krävs också större medvetenhet hos skolledarna om vikten av ett normkritiskt tänkande bland personalen, såväl undervisande lärare som andra vuxna i skolan.

Barn med neuropsykiatriska diagnoser ska få de förutsättningar de behöver för att i sitt lärande ha samma förutsättningar som andra elever. Därför är vi i Vänsterpartiet mycket kritiska till den borgerliga minoritetskoalitionens nedskärningspolitik som till stor del drabbat elever med särskilt behov av stöd.

Huddinges skolor behöver högre lärartäthet, fler specialpedagoger, mindre klasser och mindre skolenheter. De barn som behöver vara i en mindre grupp med lärarstöd ska ges den möjligheten. Det är också viktigt att läraromsättningen i Huddinge är låg. Huddinge ska vara en arbetsgivare där lärare trivs och vill stanna. Det handlar i sig också om att öka tryggheten för barnen genom att se till att de inte behöver vänja sig vid nya lärare för ofta. Det är även viktigt att det finns ett samarbete och en bra dialog mellan skolan och föräldrarna för att kunna ge individuellt stöd.

Fler behöriga lärare i grund- och gymnasieskolan

Andelen behöriga lärare i Huddinges grundskolor tillhör de lägsta i Sverige. I Svenska som andraspråk (SVA) är det extra allvarligt och finns allt för få behöriga lärare. Behöriga lärare är en nödvändighet för att eleverna ska få en bra och högkvalitativ undervisning. Det är också viktigt att lärarna har en bra arbetsmiljö och goda villkor för att kunna prestera på en bra nivå i sina klassrum. Trots att Huddinge har höga lärarlöner är personalomsättningen hög och andelen behöriga lärare låg. Särskilt i skolor i socioekonomiskt utsatta områden är andelen utbildade lärare med pedagogisk högskoleutbildning låg.

Vänsterpartiet vill förbättra andelen behöriga lärare, särskilt i socioekonomiskt utsatta områden, genom att fortsätta att kompensera för pris- och löneökningar men också genom att förbättra arbetsmiljön för lärarna bland annat genom att minska klassernas storlek.

Skola	Behöriga lärare
Annerstaskolan	67,3 %
Vårbyaskolan	76,6 %
Kästaskolan	88,1 %
Östra grundskolan	76,8 %

Bra arbetsvillkor och en bra arbetsmiljö

I Huddinge ska personalen trivas. Det är en förutsättning för att de ska vilja jobba kvar i kommunen över tid. Därför är satsningar på bättre arbetsmiljö

och bättre arbetsvillkor för lärare och övrig skolpersonal en viktig fråga. En god idé är att inleda arbetet med att anställa lärarassistenter för att minska lärarnas administrativa arbetstid och därmed kunna ge mer tid för lektionsplanering, rättning och betygsättning. Pris- och lönekomensation är också grundläggande för att det ska vara möjligt för skolpersonal att göra ett bra arbete. Alternativet är att helt enkelt sänka ambitionsnivån för skolan. Detta är inget alternativ för Vänsterpartiet. Därför ser vi det som väldigt viktigt att pris- och lönekomensation prioriteras inom förskolan, grundskolan och gymnasieskolan i Huddinge kommun.

Fler fritidspedagoger gör skillnad

Fritidsverksamheten är helt avgörande för många elever i grundskolan. Det behövs fler vuxna i elevernas närhet som inte är undervisande lärare. Fritidspedagoger fungerar som förebilder och kan vara ett stöd både i och utanför skoltid. Vänsterpartiet tycker att det är viktigt att fler fritidspedagoger anställs i Huddinge kommun. Skolan, speciellt i socioekonomiskt utsatta områden, står inför stora utmaningar, framförallt när det gäller att göra skolan till en trygg och lugn plats där alla känner sig sedda. Då behövs fler vuxna i skolan. För vissa elever är de vuxna man möter i skolan de enda vuxna man möter under en dag, det är ett perspektiv vi bör ha med oss. Skolbarnomsorgen måste byggas ut och alla barn måste ha möjlighet att delta i skolbarnomsorgen. I dagsläget saknas skolbarnomsorg på många skolor antingen för gruppen elever i förskoleklass-årskurs 3 eller för elever i gruppen årskurs 4–6. Målet måste vara att bygga ut skolbarnomsorgen på ett sådant sätt att det finns möjlighet för alla Huddinges grundskoleelever att delta i skolbarnomsorgsverksamheten.

Tillgänglig fritidsverksamhet

Fritidsverksamhet är en viktig del av att lära sig att umgås med och förhålla sig till andra barn och unga. Trots detta finns det kommuner där många av barnen inte går på fritids. Detta skulle kunna ha ekonomiska orsaker men det finns också andra orsaker som skulle kunna bidra till att föräldrarna aktivt väljer att inte ha sina barn i skolbarnomsorgen (fritids). Vänsterpartiet menar att denna fråga bör utredas närmare för att kontrollera vilka orsaker som kan ligga bakom och försöka att efter bästa förmåga se till att alla barn som vill faktiskt har möjlighet att gå på fritids.

Bättre kunskapsresultat för alla Huddingeelever

Vi anser att det är viktigt att skolan förbereder eleverna inför yrkeslivet. I det ingår att arbeta självständigt, att bli kritiskt granskad, att samarbeta med andra och utveckla sin initiativförmåga. Det handlar om att förbereda eleverna för vad som kommer att möta dem efter de slutat skolan, oavsett vad det blir. Skolan har också en viktig uppgift i att främja demokratiska

värderingar och fostra goda samhällsmedborgare. Därför är demokratiaspekten viktig både i och utanför klassrummet.

Alla gymnasieelever ska kunna plugga på högskolan

Att öka andelen gymnasieelever som får behörighet för att plugga vidare på högskolan är viktigt. Elever som går praktiska program riskerar i många fall att sakna valmöjligheten att plugga vidare på grund av att de saknar behörighet i vissa ämnen. Vänsterpartiet anser att alla gymnasieprogram bör vara yrkesförberedande. Det är inte rimligt att en 15-åring som väljer gymnasielinje därmed ska välja vad de kommer att ägna sig åt resten av livet. I en tid då vi dessutom ser stora utmaningar för vuxenutbildningen och SFI är det extra viktigt att de som har möjligheten får dessa kunskaper redan under gymnasietiden.

Rätt till assistans i klassrummet

Elever som har särskilda behov av personlig assistans i klassrummet till följd av en funktionsnedsättning ska ha möjlighet att ha en personlig assistent med sig i klassrummet under hela skoldagen. Vänsterpartiet tror på ett inkluderande samhälle och ett inkluderande klassrum. Det innebär för oss att de verktyg som behövs ska användas för att öka alla människors inkludering och delaktighet.

Arbete mot ungas psykiska ohälsa

Den borgerliga minoritetskoalitionen har vid upprepade tillfällen gått till val på att motarbeta ungdomars psykiska ohälsa. Detta är en välkommen intention så länge den går från ord till handling. Istället för satsningar för att förbättra ungas psykiska hälsa har den borgerliga minoritetskoalitionen genomfört sparkrav som slagit mot elevhälsan. I valrörelsen 2018 kampanjade flera partier i den nuvarande borgerliga minoritetskoalitionen mot suicid och suicidförsök. Trots detta var man med och drev igenom stora nedskärningar på skolhälsovården och drev reformer om betyg i lägre åldrar. För att stävja ungas psykiska ohälsa måste vi minska stressen, inte öka den.

Vänsterpartiet har tydliga svar på hur vi ska minska den psykiska ohälsan bland unga. Vi vill ha fler kuratorer och fler ungdomsmottagningar med bättre öppettider. Vi vill ha fler psykologer och kuratorer och vi vill ha självinsläggningsmottagningar. Det måste bli enklare att söka och få stöd för att förebygga psykisk ohälsa bland unga. Våra satsningar på elevhälsa är en del av det arbetet. Fler pedagoger, specialpedagoger, elevassistenter i skolan och mindre klasser är ett annat sätt att möta ungdomar i deras vardag. Tillsammans med Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och vårdcentraler måste kommunen säkerställa att alla barn och ungdomar har samma tillgång till stöd och vård.

Ett Huddinge som minskar klyftorna

Vår vision:

Huddinge ska vara en kommun där man inte gör skillnad på folk och folk. Plånboksfrågorna kommer i andra hand, efter att vi sett till kompetens, duglighet och personliga egenskaper. I Huddinge har alla möjlighet att leva ett rikt och bra liv i frihet och utan att känna otrygghet. Här finns kommunal service på nära håll, vi arbetar målmedvetet för att minska segregationen och kommunen respekterar och tar tillvara på medborgarnas engagemang och kunskaper.

Särskilda prioriteringar 2020:

- Klassamhället gynnar i ett kort perspektiv enbart några få, i förlängningen drabbar det alla. Huddinge ska intensifiera arbetet för att skapa en mer jämlik kommun. Under året kommer arbetet att inledas med att expandera välfärdssektorn och anställa fler vuxna i skolan i form av elevassistenter, fritidspedagoger och lärare.
- Huddingeborna måste känna att Huddinge kommun tar deras tankar, idéer eller deras oro och bekymmer på allvar. Medborgardialoger ska hållas i högre utsträckning än tidigare och medborgardialogerna ska också följas upp med återkopplingsmöten där kommunen visar vad man har gjort med de synpunkter man samlat in.
- Samtliga beslut som fattas på kommunal nivå och som berör barn, äldre eller funktionshindrade ska innehålla en barnperspektivanalys, en äldreperspektivanalys eller en funktionshindersanalys.

Rusta den offentliga sektorn

Den offentliga sektorn står inför stora utmaningar. Allt färre kommer i framtiden behöva försörja allt fler. Vänsterpartiet anser att den offentliga sektorn måste expandera som en följd av detta. Huddinge kommun har en stor utmaning i att se till att alla barn och äldre får den utbildning och den äldreomsorg de behöver. Barn ska kunna ha en meningsfull fritid och en trygg och likvärdig skolgång, äldre ska kunna ha en värdig ålderdom och få den hjälp de behöver för att klara vardagslivet. En utbyggd välfärdssektor är nödvändig för att detta ska vara möjligt och då måste Huddinge satsa på att anställa fler. Risken med att inte redan nu bygga ut den offentliga sektorn är stor, de anställda kommer behöva springa mer utan att få mer i lön. Under sådana arbetsförhållanden är risken stor att de söker sig till andra kommuner där deras villkor är bättre. Med fler kollegor som delar på arbetet blir den ökade bördan per kommunanställd mindre samtidigt som vi får ut fler på

arbetsmarknaden. Omskolning och vuxenutbildning är en nödvändig del av detta arbete och något som Huddinge kommun bör ta en större aktiv del i.

En kommun som bryr sig om vad du tycker

När vi är ute och träffar Huddingebor är uppgivenheten ofta stor. Man känner maktlöshet inför makten. För oss i Vänsterpartiet är det oacceptabelt att Huddinge, av många Huddingebor, betraktas som en kommun som inte lyssnar på sina medborgare. Det är viktigt att varje medborgare känner att de har rätten och möjligheten att gräva där de står, att påverka sin egen vardag och sin närmiljö. När Huddingebor vänder sig till kommunen ska de mötas av en lyssnande, förstående och respektfull kommunal förvaltning som tar dem och deras bekymmer på allvar. Vi vill att de nya Huddingeförslagen ska tas på allvar och att samrådsprocesser också ska följas upp så att kommunen kan visa vad de gjort med de synpunkter då fått in av Huddingeborna. Återkopplingen är viktig för att stärka förtroendet. På så sätt skapar vi en större och tidigare förståelse för hur den kommunala demokratin fungerar och att den också tar till sig av Huddingebornas åsikter, inte bara på valdagen utan alla dagar däremellan också.

Öka valdeltagandet

Valdeltagandet är viktigt för demokratin och för delaktigheten. Huddingeborna bestämmer vart fjärde år hur de vill att deras kommun ska styras. Därför är det allvarligt när vi ser hur valdeltagandet faktiskt ökar totalt sett men sjunker i socioekonomiskt utsatta områden. Vänsterpartiet lade en motion i kommunfullmäktige om en handlingsplan för att öka valdeltagandet. Denna motion ansågs besvarad och Demokratiberedningen (nu Trygghets- och delaktighetsberedningen) tog fram en handlingsplan. Problemet med den handlingsplan som togs fram var att den i första hand syftade till att öka valdeltagandet bland förstagångsväljare. Inga ekonomiska resurser tillsköts heller för arbetet. I valet 2018 ökade valdeltagandet i Huddinge totalt sett med 1,29 procent och i EU-valet 2019 med 3,7 procent (enligt det preliminära valresultatet). Trots detta sjönk valdeltagandet i de socioekonomiskt utsatta områdena. I valkretsen Vårby Gård västra sjönk valdeltagandet med nästan 7 procent i EU-valet 2019 jämfört med föregående val 2014. Det är allvarligt att personer i socioekonomiskt utsatta områden inte röstar i samma utsträckning som andra Huddingebor. Detta är en situation Huddinge kommun måste ta på allvar och vi måste ta krafttag för att vända den negativa trenden.

Valdeltagande	EU-valet 2019	Valet 2018
Totalt i Huddinge	+ 3,7 %	+ 1,29 %
Västra Skogås centrum	- 2,9 %	+ 0,61 %
Vårby gårds centrum	- 6,8 %	- 2,85 %
Visättra västra	- 2,0 %	- 1,63 %
Grantorp norra	- 5,3	- 0,74 %

Begripliga beslut

Att få insyn i kommunens arbete är också viktigt. Man ska inte behöva vara akademiker för att förstå kommunala handlingar. Vänsterpartiet har i en motion föreslagit att språket i de kommunala handlingarna ska bli lättare och i en annan motion att webb-TV-sändningarna ska byggas ut och göras mer pedagogiska. Detta handlar i praktiken om att Huddingeborna ska ha lätt att förstå vad som händer i den kommunala politiken och förvaltningen, vilket i förlängningen är ett sätt att öka förtroendet för Huddinge som kommun.

Bryt boendesegregationen

Segregationen är en av de främsta orsakerna till de ökande klassklyftorna. I allt större utsträckning träffas inte människor från olika länder, kulturer och med olika klassbakgrund. Det fria skolvalet har varit en bidragande orsak till detta men även behovet av att bygga fler bostäder har i viss utsträckning gjort att vissa områden ur det gamla miljonprogrammet idag är lika segregerade som de välbemedlade villaområdena. Segregation fungerar åt båda hållen. Det handlar inte bara om att få fler inrikes födda att bo i områden med en hög andel utlandsfödda utan även om att göra tvärtom. Vi behöver förtäta villaområdena med fler innovativa upplåtelseformer så som radhushyresrätter och vi behöver rusta upp miljonprogramsområdena för att göra dem mer attraktiva både att bo i och flytta till. Vad som idag inte löser segregationsproblematiken är utförsäljningar och ombildningar av allmännyttiga hyresrätter. När de som inte har råd att köpa sin lägenhet vid en ombildning eller inte har råd att betala hyran när en privat fastighetsvärd trissar upp den, vad ska de göra då? Segregationen gör också att människor som har ungefär samma typ av problem, exempelvis att komma ut på arbetsmarknaden, i första hand lever tätt ihop. Då skapas en frustration och en nedåtgående spiral som på sikt kan vara destruktiv. Segregationen måste brytas! Vänsterpartiet föreslår fler hyresrätter med billiga hyror i såväl villaområden som miljonprogramsområden.

Bättre service med medborgarkontor

Den heltidsarbetande ensamstående mamman behöver kommunal service. Det är ett konstaterande som kan låta enkelt och lättbegripligt och det borde leda till slutsatsen att den kommunala servicen måste bli mer tillgänglig för alla. Tyvärr är det inte den slutsatsen som den borgerliga minoritetskoalitionen har dragit. Vänsterpartiet har motionerat om att vi vill ha medborgarkontor i flera kommundelar. Orsaken till detta är enkel. Idag finns endast ett servicecenter i kommunen, i Huddinge centrum. Alla Huddingebor som behöver hjälp med något från kommunen hänvisas idag till servicecenter i centrala Huddinge. Detta är ingen hållbar lösning. Förvärvsarbetande Skogåsbor hinner inte dit, inte heller se som bor i Vårby gård eller Masmo. För den som är nyanländ till Sverige och kanske har mer regelbunden kontakt med kommunen än andra av praktiska orsaker är det viktigt att kommunen är tillgänglig. Huddinge är en pendlingskommun och för den som saknar busskort kan en lång resa bli problematisk. Även ur ett funktionshindersperspektiv och ur ett äldreperspektiv är detta en mindre lyckad lösning än att kommunal service finns i deras närområde.

Tänk på barn, äldre och funktionshindrade i alla beslut

I alla beslut bör Huddinge kommun väga in hur besluten påverkar barn, äldre och funktionshindrade. Detta är tre viktiga grupper att ta hänsyn till när det kommer till exempelvis utformning av det offentliga rummet, infrastruktur och kollektivtrafik.

Fler i arbete med schysta villkor

Vår vision:

Att ha ett arbete är en av grundförutsättningarna för att vara en del i samhället. Vi i Vänsterpartiet vill expandera den offentliga sektorn med riktade satsningar på vård, skola och omsorg. Vi gör det för att det behövs, nu mer än någonsin. Demografin i Huddinge förändras. Allt färre i arbetsför ålder och allt fler barn och äldre gör att det är färre som behöver försörja fler. Då måste vi bygga ut välfärden och se till att alla Huddingebor får en fullgod service. Våra skattepengar ska finansiera en utbyggd välfärd. Därför måste vi stoppa de privata välfärdsföretagens rovdrift på offentlig sektor. Deras vinster är våra skattepengar. De kunde gått till barns utbildning eller bättre äldreomsorg. De privata välfärdsföretagens vinster är ingen samhällsnytta och därför heller ingen självklarhet. Vänsterpartiet vill därför avskaffa Lagen om valfrihet i Huddinge kommun.

Särskilda prioriteringar 2020:

- Under året inleder Huddinge kommun en offensiv satsning på att bygga ut välfärden. Detta är nödvändigt med hänsyn till den förändrade demografin.
- Fler arbetstillfällen inom välfärden ska göras tillgängliga även för nyanlända personer med bristande språkkunskaper som ska erbjudas att studera svenska samtidigt som de arbetar inom exempelvis hemtjänsten.

En arbetsmarknad för alla

Många människor har otrygga arbeten. Värst drabbade av detta är unga, kvinnor och personer med utländsk bakgrund. Arbetslivet måste fungera för alla människor. Därför vill Vänsterpartiet minska de otrygga anställningarna och stärka rätten till fast anställning.

Att vara tidsbegränsat anställd innebär otrygghet. Livet blir svårare att planera, ekonomin är osäker, det är svårt att teckna hyreskontrakt eller att låna pengar till en bostad. På arbetsplatsen befinner man sig i underläge och det är svårare att engagera sig fackligt. Otrygga anställningar ger helt enkelt otrygga liv. Det vill vi ändra på. Vi vill också stärka regleringen kring in- och uthyrning av arbetstagare på central nivå och på sikt förbjuda bemanningsföretag. Vi vill ha en arbetsmarknad för alla – inte bara för chefer och storföretag.

Satsa på fler arbetstillfällen

Det enda effektiva sättet att bli en del av samhället är att få ett arbete. På arbetet utvecklar vi vänskaper och kunskaper men vi blir också del av en gemenskap som är något större än vi själva. Att ha ett arbete gör det meningsfullt att gå upp på morgonen. I Huddinge har vi en hög arbetslöshet i vissa kommundelar. I områden som Flemingsberg, Vårby och Östra Skogås är arbetslösheten högre än i andra områden. I Flemingsberg och Vårby är över hälften av de arbetslösa sådana som inte ens får ersättning genom A-kassan. Det är ingen hållbar situation. Vänsterpartiet vill satsa offensivt på att i samverkan mellan kommunen och näringslivet skapa riktiga jobb med vettiga löner för Huddinges arbetslösa.

Arbete som del av integrationsprocessen

Att komma ut på arbetsmarknaden är en viktig del av integrationen. Inom många yrken krävs det inte så stora språkkunskaper för att kunna komma ut i arbetslivet. SFI bör i större utsträckning inrikta sig mot yrkesspråkkunskaper för att matcha arbetsmarknadens och framförallt välfärdens behov. Att ha ett jobb är också en nyckel till att utveckla sina språkkunskaper. Ett projekt som vi från Vänsterpartiet har föreslagit tidigare är *Odling för integration* där nyanlända och svenskar kan mötas, göra nytta och samtidigt lära sig språket. Detta skulle exempelvis kunna vara aktuellt vid anläggandet av den ätbara parken i Sjödalsparken som också den tillkommit efter en motion från Vänsterpartiet.

Första steget på arbetsmarknaden ska vara enkelt att ta

Huddinges unga måste komma ut på arbetsmarknaden efter avslutade studier. Det är ett stort problem att man idag har svårt att få ett jobb efter gymnasiet trots att välfärdssektorn skriker efter personal. Inom välfärdssektorn finns en del enklare jobb som inte kräver speciellt stora förkunskaper men som man sedan kan vidareutbilda sig inom under tiden man arbetar. Vänsterpartiet vill öka dessa möjligheter samtidigt som vi vill satsa på fler feriepraktikplatser och på projekt som exempelvis Tillsammans för Vårby som kan ge unga en chans att få in en fot på arbetsmarknaden, visa sin duglighet och få en första referens i sitt CV.

En trygg och vinstfri omsorg med individens behov i centrum

Vår vision:

I Huddinge står vi inför utmaningen att allt färre förvärvsarbetande personer ska försörja allt fler barn och äldre. Det klarar vi i Huddinge genom offensiva satsningar på offentlig sektor och genom att kapa det onödiga vinstläckaget från verksamheterna till privata företag. Vi skapar förutsättningar för att se till att ungdomar som hamnar på glid tas omhand på ett bra sätt och vi har alltid ett normkritiskt perspektiv på våra verksamheter för att se till att de är öppna och inkluderande för så många som möjligt.

Särskilda prioriteringar 2020:

- Alla skattepengar som betalas till äldreomsorgsverksamhet ska stanna i verksamheterna. Lagen om valfrihet ska avskaffas i Huddinge kommun.
- Fler äldreboenden ska HBTQ-certifieras för att öka det normkritiska tänkandet inom äldreomsorgen.
- Arbetet med att öka flerspråkigheten inom hemtjänst och äldreomsorg inleds under året.

Skattepengarna ska stanna i omsorgen

Vinstintressen leder fel. Det har blivit så uppenbart under de senaste åren att till och med den borgerliga minoritetskoalitionen i Huddinge borde kunna se det. Tyvärr har de valt att titta åt ett annat håll. Lagen om valfrihet (LOV) har släppt in privata utförare i hemtjänsten, inom LSS och som entreprenörer på äldreboendena. Detta är ett stort problem eftersom det gör det mindre säkert att alla Huddinges äldre får lika bra omsorg. Genom att privata hemtjänstföretag kan erbjuda andra tjänster med RUT-avdrag kan de konkurrera ut den kommunala hemtjänsten. Det är dessutom ett problem eftersom det inom exempelvis hemtjänsten bara finns ett fåtal saker att spara på. Personal och resor är två exempel. Genom snillrikt uttänkta kontrollsystem och tidsberäkningar minskar personalens löner medan deras stress ökar och de äldre får en sämre omsorg för sina pengar. Det är inte acceptabelt. Lagen om valfrihet måste gradvis avskaffas. Huvudansvaret för hemtjänsten, äldreomsorgen och LSS måste ligga på kommunen.

Trygghet på äldreboenden

Valfrihet bör garanteras i den kommunalt drivna äldreomsorgen. Profilboenden är något som vi kommer att se allt mer av. Vänsterpartiet anser att HBTQ-certifiering av äldreboenden skulle vara ett naturligt steg i den riktningen. Även boenden med specialinriktning på personer som inte har svenska som modersmål borde prioriteras. Vi måste också arbeta mer konsekvent för att få en bemanning på äldreboenden och inom hemtjänsten som motsvarar behovet. Detta är ett sätt att skapa trygghet för de äldre men också att få ner sjukskrivningstalen i kommunen. Det måste bli färre vikariat och konsulter och fler fasta heltidsanställningar.

Hälsa, vård och omsorg

God och näringsrik mat, fysisk aktivitet och tillgång till stimulerande fritidssysselsättningar är Vänsterpartiets recept för att främja fysisk hälsa och motverka psykisk ohälsa bland äldre. För att detta ska vara genomförbart, speciellt med ett ökande antal äldre i behov av omsorg, måste vi anställa fler inom välfärden. Arbetsmiljön för personalen måste bli bättre, det kan den bli med fler anställda och därmed färre sjukskrivningar. Sjukskrivningar är särskilt vanliga bland personal som arbetar med tunga uppgifter inom exempelvis hemtjänsten. Valfärdsteknik är en komponent i att minska andelen tunga lyft per dag och nattkameror kan göra det lättare att upptäcka och hjälpa äldre som får problem av olika slag nattetid. Det är viktigt för att ha en god kvalitet i omsorgsverksamheterna att alltid ha med sig de anställdas perspektiv. Det är också viktigt att se till att det upprätthålls en kontinuitet i personalstyrkan för att inte vårdtagare ska drabbas av bristande rutiner.

Flerspråkig äldreomsorg

Inom hemtjänsten och äldreomsorgen blir en allt större del av vårdtagarna personer med ett annat modersmål än svenska. Det är viktigt att alla människor har möjlighet att känna sig trygga och sedda inom äldreomsorgen och hemtjänsten och att alla får den hjälp de behöver på ett språk de förstår. Detta öppnar dessutom upp arbetsmarknaden inom denna sektor även för personer som inte har svenska som modersmål och som är nyanlända till Sverige. Det är samtidigt viktigt att de som jobbar inom hemtjänst och äldreomsorg har goda kunskaper i svenska språket. Därför är yrkesinriktad SFI och utbildning under arbetstid viktiga åtgärder.

Tillvarata kompetens

Äldre människor har ofta levt intressanta liv och har mycket att berätta men allt för få som lyssnar. Vänsterpartiet menar att Huddinge kommun måste bli bättre på att tillvarata äldres kompetens. Detta kan göras genom att exempelvis arrangera talarkvällar på kommunens äldreboende där den

omsorgstagare som vill få tala på ett ämne som intresserar dem, exempelvis berätta om sitt yrkesliv.

Tillgänglighet för äldre

Ett problem för många äldre är att de har sämre möjligheter att delta i exempelvis föreningslivet eller att över huvud taget röra sig i det offentliga rummet. Detta kan ha många orsaker, men en av dem är att många äldre har problem att ta sig fram med kollektivtrafik eller färdtjänst. I det senare fallet handlar det om att tillgång till färdtjänst är låg. Vänsterpartiet anser att äldre ska ha tillgång till avgiftsfri kollektivtrafik och avgiftsfri färdtjänst utan begränsat antal resor.

Uppföljning

Det är viktigt att äldre som bor på äldreboende har möjlighet att få den medicin de behöver mot eventuella krämpor. Samtidigt är det också viktigt för de äldres hälsa att det görs kontinuerlig uppföljning av vilka mediciner de behöver för att minska övermedicinering. Vänsterpartiet vill att Huddinge kommun inleder ett arbete med kontinuerlig medicinsk uppföljning för de vårdtagare på äldreboenden som står under någon form av medicinsk behandling.

Personalinflytande

De som i högst utsträckning vet vad som behövs inom olika verksamheter är personalen som jobbar där. Vänsterpartiet menar att det är önskvärt att ha ett större personalinflytande inom verksamheter som äldreomsorg och hemtjänst. I den mån kommunen ska avyttra verksamheter till andra huvudmän anser Vänsterpartiet också att personalkooperativ är en bra lösning.

Förebyggande arbete

Det är både svårare och farligare att vara ung i Huddinge idag än för 10 år sedan. Ungdomskriminaliteten, gängbildningar och organiserad brottslighet har tagit sig nya uttryck och det är lättare att få tag på både vapen och droger. I ett sådant läge är det viktigt att samhället går in och tar sitt ansvar, inte bara för att motverka den brottslighet som redan finns i samhället utan framförallt för att förebygga att fler ungdomar hamnar i kriminalitet.

Att erbjuda meningsfulla fritidsaktiviteter är en viktig del av att se till att förebygga brottslighet. Idrottsverksamhet och kulturverksamhet är praktiska och konkreta sätt att arbeta. Verksamheter som Samkraft har också en stor betydelse, liksom bra fritidsverksamheter för kommunens ungdomar. På fritidsgårdarna är det också viktigt att vi har utbildad personal med ett normkritiskt tänkande och förhållningssätt. Fler fältassistenter och

nattvandrare är också konkreta sätt att på ett tidigt stadium kunna upptäcka vilka ungdomar som är på en farlig väg och erbjuda dem alternativ och även på ett tidigt stadium kunna vidta åtgärder från samhällets sida.

Normkritiskt tänkande och arbete mot diskriminering

Livsvillkoren för Huddinges kommuninvånare skiljer såg åt markant. Skillnaderna kan spåras till köns- och genusidentitet, ålder, etnicitet och funktionsnedsättning. Allt detta är saker som kan spela in på den enskildes fysiska och/eller psykiska hälsa. Normkritiskt tänkande och arbete mot diskriminering i våra kommunala verksamheter är nödvändigt för att motverka ohälsa och skapa jämlika levnadsvillkor. Vänsterpartiet anser att det är viktigt med en politik som inkluderar och välkomnar alla oavsett bakgrund. Därför menar Vänsterpartiet att fler av kommunens verksamheter till exempel borde HBTQ-certifieras.

Ekosystem och klimat i balans

Vår vision:

I Huddinge har vi insett allvaret i de framtidsutmaningar som klimatförändringarna ställer oss inför. Vi arbetar därför målmedvetet med att minska kommunens sammanlagda utsläpp av växthusgaser och ställer om våra verksamheter till ett grönt tänkande och en grön planering. I Huddinge förstår vi att motorvägar aldrig har varit och aldrig kommer att bli miljövänliga eller klimatsmarta, vi värnar om den biologiska mångfalden och tillgängliggör våra naturområden för så många som möjligt. Dessutom satsar vi på att bygga grönt och miljövänligt och vi möjliggör omställning av fordonsflottan, såväl kommunens egen som Huddingebornas, genom att bygga ut infrastrukturen för laddstolpar. I våra upphandlingar jobbar vi med tydliga miljökriterier för att minska kommunens sammanlagda koldioxidfotavtryck.

Särskilda prioriteringar 2020:

- Kommunen ska i det fortsatta arbetet med Tvärförbindelse Södertörn anpassa sig efter **Naturvårdsverkets remissvar**.
- Allt fler väljer att köpa bilar som drivs av el. Det ligger i kommunens intresse att minska koldioxidfotavtrycket per Huddingebo. Därför ska arbetet med att **bygga ut infrastrukturen för laddstolpar** för elbilar prioriteras. Kommunens egen fordonsflotta ska helt övergå till fossilfritt.
- För att spara pengar och för att minska klimatpåverkan ska alla upphandlingar **alltid vara klimatsmarta** och kriterier ska tas fram för att göra **gröna upphandlingar** till kommunala verksamheter.

Nej till Tvärförbindelse Södertörn

Vänsterpartiet försökte länge vara konstruktiva i diskussionerna kring byggandet av Tvärförbindelse Södertörn. Vi ser behovet av en upprustning, breddning och trafiksäkring av Glömstavägen. Samtidigt är stora motorvägsprojekt som cementerar Huddinge kommun i bilberoende ingen långsiktigt hållbar lösning. Trafiksatsningar kostar pengar men de kan användas på bättre och sämre sätt. Att bygga en stor motorväg är ett sämre sätt att använda Huddingebornas skattepengar. Det är inte ansvarsfullt vare sig gentemot den kommande generationen eller deras barnbarn att bygga en väg som kommer att öka genomfartstrafiken i kommunen. Vänsterpartiet säger därför nej till byggandet av tvärförbindelsen. Utöver de långsiktiga konsekvenserna för miljö och klimat innebär brister i den nuvarande

planeringen och finansieringen en osäkerhet kring hur stor del av kostnaderna som kommer behöva bäras av Huddingeborna.

Ren luft att andas

Stora motorvägar orsakar höga partikelhalter i luften. Detta är känt sedan länge och i flera kommuner i Stockholmsområdet har man redan i dagsläget varit tvungna att vidta drastiska åtgärder som att stänga och flytta förskolor och skolor som ligger i för nära anslutning till stora vägar. Huddinges vägnät förändras i och med Trafikförbindelse Södertörn. Detta kommer innebära att fler Huddingebor drabbas av förhöjda partikelhalter i luften vilket på sikt är skadligt för hälsan. Vänsterpartiet menar att Huddinge kommun ska öka incitamenten för att resa kollektivt och att gå eller cykla. På så vis kan vi också vara mer skonsamma mot miljön och klimatet. Infrastruktur för gång, cykel och kollektivtrafik ska prioriteras framför att underlätta ökande bilism.

Biologisk mångfald

Våra grönområden ska ha en stor biologisk mångfald och vara lättillgängliga för allmänheten. Den biologiska mångfalden ska innefatta såväl djur som natur. Kontinuerlig översyn bör göras över Huddinges naturreservat för att också se till att underhållet håller en god standard. Bekämpning av invasiva arter, städning och underhåll av djurstammarna är en del av arbetet för att tillgängliggöra naturreservat och grönområden för alla Huddingebor.

Rent vatten

Situationen i vissa av kommunens sjöar är alarmerande. Trehörningen är kommunens mest övergödda sjö. Trehörningens näringshalter behöver mer än halveras. Detta är ett arbete som måste prioriteras innan det är för sent. Än finns det tid att rädda denna sjö men klockan tickar och kommunen måste agera kraftfullt. Här är arbetet med dagvattenrening viktigt. Medborgarna behöver t.ex. få mer information om vilka skador biltvätt på gator och asfalterade garageuppfarter medför samt få incitament till att avstå från det.

Bygg grönt

Klimatet och miljön är vår tids ödesfrågor. På alla sätt som är praktiskt möjliga bör Huddinge kommun sträva efter att minska sin klimatpåverkan. Det gäller bland annat att vi ska hålla en informationskampanj för kommunmedborgarna om hur de själva minskar sin miljö- och klimatpåverkan men det handlar också om att tänka grönt i nybyggnation och infrastrukturprojekt. I Kalifornien har delstaten antagit en ny byggnadsstandard som innebär att all nybyggnation av villor och flerbostadshus inkluderar att taken kläs i solpaneler. Det är angeläget att

Huddinge kommun tar ett större ansvar för att minska sin klimatpåverkan. I detta arbete finns det ett flertal innovationer, praktiska lösningar och ny miljöteknik som kan vara till hjälp. Att i större utsträckning ge hemtjänstpersonalen sammanhängande ansvarsområden som gör det möjligt att cykla istället för att åka bil, att se till att göra kommunens fordonsflotta helt fossilfri eller att i större utsträckning sätta upp solpaneler på befintliga kommunala byggnader är några exempel. En utbyggd infrastruktur för laddstolpar för elbilar är också viktigt för att stimulera kommunens medborgare att köpa elbilar som är bättre för miljön.

Klimatsmarta upphandlingar

Att tänka grönt är smart. Det finns idag modeller för hur man kan använda sig av offentliga upphandlingar för att se till att öka andelen närproducerat och andelen ekologiskt som köps in till kommunen. Detta är bra ur ett hållbarhetsperspektiv eftersom det minskar transporterna i många fall men det är också en viktig åtgärd för att öka kvaliteten på maten i äldreomsorg och skola och därmed minska matsvinnet.

Jämställdhet, jämlikhet och inkludering

Vår vision:

Arbetet för jämställdhet och jämlikhet i Huddinge har kommit långt även om vi inser att inget någonsin blir perfekt. Därför satsar vi offensivt på att skapa ett mer jämställt och jämlikt Huddinge. Det gör vi genom satsningar på kartläggningar och faktainsamling för att lära oss vad vi kan göra bättre. Samtidigt förändrar vi vardagen för många av Huddinges kvinnor genom att göra satsningar mot våld i nära relationer och mot hedersrelaterat våld och förtryck och genom att lära ut feministiskt självförsvar i skolan. När vi bygger nya bostadsområden har vi trygghetsaspekten som en självklart prioriterad fråga. I Huddinge är likabehandling och antirasism ledord för all personal i all kommunal verksamhet och vi arbetar målmedvetet med genuspedagogik för att bryta invanda könsmonster.

Särskilda prioriteringar 2020:

- För att upptäcka och kunna **förhindra diskriminering på grund av kön** är det viktigt att kartlägga kvinnodiskriminering. Under året kommer arbetet med att i större utsträckning och regelmässigt **hämta in könsbaserad statistik** att inledas.
- Våldet mot kvinnor är ett samhällsproblem som är konstant. Mot våldet måste vi ställa konkreta åtgärder. Därför inleder vi nu arbetet med **feministiskt självförsvar** i Huddinges grundskolor.
- Ett problem som det talas allt mer om i Sverige är det hedersrelaterade våldet och förtrycket. Under året kommer en **kommunövergripande handlingsplan** att tas fram för att identifiera hedersrelaterat våld- och förtryck i Huddinges grundskolor.

Kartlägg problemen för att kunna motverka dem

Trots att de flesta i regel är eniga över den politiska skalan och i de styrdokument som reglerar förvaltningarnas verksamhet om att män och kvinnor ska behandlas lika, så är det inte så. För att synliggöra den strukturella kvinnodiskriminering som är en följd av det patriarkala samhället behövs mer kartläggning och könsbaserad statistik. Denna kan exempelvis läggas fram i samband med delårsrapporter och årsredovisningar. Tyvärr är sådan statistisk inget som kommunen regelmässigt inhämtar vilket vi i Vänsterpartiet anser att man borde göra i samtliga kommunala verksamheter, utan undantag.

Stärk kvinnofridsarbete gör Huddinge tryggare

Kvinnofridsarbetet är livsavgörande för många kvinnor i vårt samhälle. Stödet till kvinnor och unga tjejer som utsätts för mäns våld måste ges de resurser som behövs. Detta arbete ska även utvecklas med handlingsplaner och information till allmänheten om hur man motverkar mäns våld mot kvinnor och förföljelse av kvinnor som lever med eller har levt under hot av en närstående man. Mäns våld mot kvinnor måste upphöra. Tidiga våldsförebyggande insatser och mäns delaktighet i dessa är avgörande för att skapa en hållbar förändring och uppnå jämställdhetspolitiska mål. Ett aktivt tänkande kring kvinnofridsarbete ska genomsyra allt arbete i socialförvaltningen. Kommunen ska även arbeta aktivt tillsammans med de aktörer som finns för att uppmärksamma och stödja offer för människohandel och prostitution. Internet är också en allt vanligare plats för unga att vistas på. Stödsinsatser för unga tjejer som blir utsatta för så kallad grooming är något som är viktigt att arbeta med. Internet ska vara en trygg plats även för flickor och kvinnor.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

Alla har samma rätt till sin egen kroppsliga integritet. Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är något som speciellt flickor och kvinnor men även pojkar och män utsätts för. Våld i nära relationer, oavsett orsak, är aldrig acceptabelt och samhället måste göra allt som är möjligt för att minska våldet i nära relationer, inklusive det hedersrelaterade våldet och förtrycket. Detta kan göras i samverkan med den kompetenta kvinnojour som finns i kommunen.

Hedersrelaterat våld- och förtryck är ett problem som under de senaste åren uppmärksammats alltmer i Sverige och som utgör ett reellt problem och är en risk för framförallt unga tjejer och killar men även vuxna. Det hedersrelaterade våldet har speciella funktioner och mönster som såväl skolan som socialförvaltningen behöver ökad kunskap om. Vänsterpartiet vill ha en gemensam handlingsplan för alla Huddinges grund- och gymnasieskolor om hur man som vuxen ska agera om man misstänker eller upptäcker att en elev är utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck. Samordning och medvetandehöjning är viktigt för att förebygga att fler människor utsätts.

Feministiskt självförsvar

Kvinnor utsätts regelmässigt för strukturellt våld som är en följd av patriarkala maktstrukturer. Detta våld tar sig olika uttryck, det kan handla om allt från ekonomiskt eller psykiskt våld till fysiskt våld. När det går så långt att det kommer till fysiskt våld är det viktigt att kvinnor har möjligheten och kunskapen om hur de ska försvara sig. Feministiskt självförsvar är en metod

som är framtagen för just det, att kvinnor ska kunna försvara sig mot övergrepp och fysiskt våld av män. Feministiskt självförsvar är en metod framtagen med nödvärnsrätten som utgångspunkt. I metodiken ingår fysisk självförsvarsträning och föreläsningar för tjejer samtidigt som killarna får diskutera maskulinitet och mansnormen. Vänsterpartiet anser att feministiskt självförsvar bör införas minst en gång per termin på alla Huddinges grundskolor.

Feministisk stadsplanering

Vänsterpartiet har tidigare motionerat om feministisk stadsplanering i Huddinge. Feministisk stadsplanering innebär att man planerar nybyggnation av områden på ett sätt som gör att alla kan känna sig trygga och säkra i det offentliga rummet. Idag är vardagsotryggheten utbredd framförallt bland kvinnor. Det är jobbigt att gå hem från bussen eller pendeltåget på kvällen, mörka passager, tunnlar och gång- och cykelvägar undviks. Vänsterpartiet anser att Huddinge bör införa feministisk stadsplanering vid nybyggnation. Detta är ett sätt att göra kommunen mer säker för alla. Just nu byggs det mycket i Huddinge så nu har vi ett utmärkt läge att göra ett rejält omtag.

Genuspedagogik

Förskolan och skolan ska vara trygga miljöer för alla. För att det ska vara möjligt måste dessa verksamheter ha en hög medvetenhet om patriarkala maktstrukturer och arbeta med att synliggöra och motverka invanda maktstrukturer. Därför är genuspedagogik viktigt. Det är särskilt viktigt att barn inte bemöts eller bedöms med utgångspunkt i binära och föråldrade könsstereotyper. I förskolan och skolan ska alla behandlas som individer.

Jämlika villkor

Alla i Huddinge ska ha samma villkor och förutsättningar. Här ska det inte spela roll vem du är, var du kommer ifrån, vad du tror och tycker eller hur din funktionalitet ser ut. Det är en självklarhet för oss i Vänsterpartiet att det ska fungera så. Samtidigt är det något som kräver politisk förändring. Jämlika samhällen funkar bättre än ojämlika samhällen. Därför är jämlika villkor en absolut förutsättning för att vi ska få ett Huddinge som är till för alla och där alla känner sig välkomna, inkluderade och lyssnade på.

Jämställda infrastruktursatsningar

Vänsterpartiet har tidigare motionerat i kommunfullmäktige om så kallad jämställd snöröjning. Detta är en modell som ska möjliggöra prioritering av plogning av gång- och cykelstråk framför bilvägar. Tanken är att göra det lättare att ta sig fram till fots eller med cykel även vintertid. Kvinnor går, cyklar och åker kollektivt i högre utsträckning än män. Trots det har det tidigare varit en självklarhet att prioritera de färdmedel som nyttjas i högst

utsträckning av män. Efter att Vänsterpartiets motion gick igenom har kommunen trots det gjort upphandlingar som inte har matchat kommunfullmäktiges beslut om jämställd snöröjning. Detta måste under året göras på ett bättre sätt.

Antirasism som ledstjärna

I Sverige och Huddinge ska det inte spela någon roll var du kommer ifrån, vi ska bygga ett samhälle på ömsesidighet, tolerans och nyfikenhet istället för polarisering, okända värderingar och fördomar. Rasismen sorterar och underordnar människor och hindrar både de som sitter på fördomarna och de som utsätts för fördomar från att växa. Kampen mot rasism måste föras på alla nivåer. Det handlar om den strukturella rasismen och diskrimineringen som finns inbyggd i systemet och i offentlig förvaltning. Den är ofta omedveten och behöver just därför tydliggöras och pekas ut. Det handlar om att bekämpa de uttalat rasistiska grupperna och partierna och gör det offentliga rummet otryggt för personer på grund av etnicitet, religion eller sexuell läggning. Det handlar också om de rasistiska tendenserna i etablerade partiers politik och om klassklyftor. Mot rasismen ställer vi inkludering och en välfärd att lita på.

För att lyckas med den antirasistiska kampen måste vår utgångspunkt vara att vi människor är varandras trygghet. Och omvänt: din otrygghet är även min otrygghet. För att skydda sina intressen söker högern ofta stöd i rasismen. Att samhället rustats ned och klyftorna ökat är inte en konsekvens av att vi tar emot flyktingar. Den typen av signalpolitik splittrar oss och ställer oss mot varandra. Vänsterpartiet menar att det är viktigare nu än någonsin att arbeta för ett Huddinge som håller ihop, det är tillsammans som vi gör skillnad i arbetet mot alla former av rasism i samhället.

Attraktiv arbetsgivare med schysta villkor

Vår vision:

Huddinge är en kommun som många vill jobba i. Kommunen har ett gott rykte som arbetsgivare eftersom man har en god personaltäthet i sina verksamheter, betalar lika lön för lika arbete, arbetar målmedvetet med att garantera rätten till heltid. I Huddinge har vi en låg personalomsättning eftersom våra anställda har goda anställningsförhållanden och bra löner. I Huddinge är vi inte främmande för att göra försök med arbetstidsförkortning eftersom vi inser att det hör framtiden till att ställa om kommunala organisationer för en sådan utveckling.

Särskilda prioriteringar 2020:

- En attraktiv arbetsgivare är en kommun där alla medarbetare kan känna sig trygga på jobbet. Därför inleds under året arbetet med att erbjuda **rätt till heltid** till alla kommunanställda.
- Personalomsättningen måste minska och incitamenten för att fortsätta arbeta i kommunen måste bli större. Under året kommer kommunen att inleda arbetet med en **personalomsättningsutredning** för att se vad vi kan göra som arbetsgivare för att fler ska vilja fortsätta arbeta i Huddinge kommun.
- Huddinge har länets högsta sjukskrivningstal. Kvinnor sjukskriver sig i högre utsträckning än män. Därför kommer Huddinge kommun under året **att inleda arbetet med en utredning om orsakerna till kvinnors höga sjukskrivningstal.**

Löner för jämställdhet

Kommunens verksamheter är på många sätt en avspegling av arbetsmarknaden i stort. Det innebär bland annat att den är könssegregerad. Män och kvinnor har i stor utsträckning olika yrken och olika positioner och lönerna i de kvinnodominerade yrkena släpar efter. Sveriges Kvinnolobby har visat att löneskillnaden mellan män och kvinnor är 12 %, vilket innebär att kvinnor jobbar gratis efter klockan 16.02. Genom en aktiv lönebildning med jämställdhetsfokus kan Huddinge bidra till att minska löneskillnaden mellan män och kvinnor.

Öka bemanningen genom fler heltider

Ofrivilliga deltidjobb är en kvinnofälla. I många kommuner har deltidarbete inom vissa sektorer länge varit regel snarare än undantag. Så är fallet även i

Huddinge. Vänsterpartiet vill att Huddinge kommun ska erbjuda rätt till heltid som regel. Trygga och säkra heltidsanställningar minskar dessutom kostnaderna för inhyrd personal och konsulter. Arbetsmarknadens parter inom kommun- och landstingssektorn förväntas lägga in rätten till heltid i sina kollektivavtal. Krav på heltid och kollektivavtal bör också ställas vid offentliga upphandlingar inom Huddinge kommun.

Lägre personalomsättning

I dagsläget är personalomsättningen i Huddinges kommunala verksamheter allt för hög. Detta gäller i såväl vård- och omsorgssektorn som i utbildningssektorn och på våra förvaltningar. Omsättningen på chefer och personer i arbetsledande befattning pekas av fackförbundet Kommunal ut som ett extra stort problem eftersom det skapar osäkerhet även bland andra anställda. Vänsterpartiet föreslår att Huddinge kommun ska tillsätta en personalomsättningsutredning för att ta reda på orsakerna till att så många av kommunens anställda inte väljer att jobba kvar i Huddinge utan söker sig till andra arbetsgivare. En lägre personalomsättning garanterar en bättre kontinuitet för alla som kommer i kontakt med kommunala verksamheter och en bättre trygghet för personalen.

Alla tjänar på lägre sjukfrånvaro

Huddinge har den högsta sjukfrånvaron i Stockholms län. Sjukfrånvaron är högre bland kvinnor än bland män. Det är viktigt att människor som jobbar i Huddinge kommun känner sig trygga, sedda och omhändertagna. Kommunen har ett stort ansvar för sina medarbetare. Därför är det angeläget att minska sjukfrånvaron i kommunens verksamheter och framförallt att ta reda på och åtgärda orsakerna till att kvinnor har en betydligt högre sjukfrånvaro än män.

Sex timmars arbetsdag

Sex timmars arbete, 12 timmars fritid och sex timmars vila. Eller hur man nu vill definiera det. Det får man välja själv. Huvudsaken är att utvecklingen går mot att det blir allt lättare och allt mer hållbart att dela på jobben med bibehållen lön. Vänsterpartiet driver frågan om sex timmars arbetsdag och vi menar att detta är något som bör kunna göras på försök även i Huddinge kommun. Framgångsrika exempel har redan genomförts på bland annat CSN, Huddinge sjukhus och på Volvo i Umeå.

Engagerade och kompetenta medarbetare och chefer

För att medarbetare ska kunna växa på sina uppdrag behövs engagerade och professionella chefer, ända nerifrån golvet och upp till högsta nivå i kommunens förvaltningar. Det är viktigt att även kommunens högre tjänstemän har bra anställningsförhållanden och stannar i kommunen, för

mycket rotation på de tyngre posterna risker att skapa turbulens i viktiga verksamheter.

Det är också viktigt att strukturen och ledningen av arbetet är sådan att medarbetarna har möjlighet att vara delaktiga och påverka sin arbetsmiljö och att Huddinge kommun är mån om att ha en god relation till fackföreningarna som organiserar kommunens anställda.

Hållbar ekonomi med höjd för framtidens utmaningar

Vår vision:

Huddinge är en kommun som är känd för att driva en ansvarsfull ekonomisk politik där man är rädda om kommunmedborgarnas skattepengar. I Huddinge innebär en sund ekonomi i balans att alla verksamheter får det stöd och de resurser de behöver. Skattesatsen avgörs av behoven i välfärden och inte av politikernas önsketänkande. I Huddinge sätts inte kortsiktiga kalkyler om behovet av att spara i ladorna framför behoven i välfärden och här är det en självklarhet att vi gör årliga uppräknings av pris- och lönekomensationen för förvaltningarna.

Särskilda prioriteringar 2020:

- Under året är det särskilt prioriterat att **säkra finansieringen** för att kunna expandera välfärdssektorn i Huddinge kommun. Detta ska göras med **respekt för Huddingebornas skattepengar** och att de används på ett så effektivt sätt som möjligt. Därför ska beställarenheten tillföras medel för att **professionalisera upphandlingsverksamheten** men också göra **klimatsmarta upphandlingar**.
- I tider när de ekonomiska förutsättningarna för kommunen blir svårare är det viktigt att utgå från vad man kan spara på och hur man kan effektivisera verksamheterna. Därför kommer vi under året att **halvera kostnaderna** för konsulter och inhyrd personal och **sänka politikerlönerna** till de nivåer de hade före revideringen 2010.
- Alla verksamheter måste ges nödvändiga förutsättningar för att kunna bibehålla en god verksamhet trots ökande kostnader för löner och priser. **Pris- och lönekomensation kommer att göras för samtliga förvaltningar** med undantag för kommunstyrelsen, överförmyndarnämnden och kommunrevisionen.

Skattesats

Vänsterpartiet föreslår en skattesats på 20:02 öre.

I ett läge där kommunen står inför stora utmaningar ser vi det som nödvändigt att justera skattesatsen uppåt för att kunna fortsätta garantera en hög kvalitet inom kommunens verksamheter. Det är nu det är tid att satsa offensivt på välfärden.

Sund ekonomi

För att kunna lägga fram en seriös ekonomisk politik behöver man börja med att studera de objektiva förutsättningarna för en sådan politik. Det görs genom att se sig omkring i samhället och ställa sig frågan hur utveckling som ligger utanför kommunens rådighet kan påverka, positivt eller negativt.

Förutsättningarna i Huddinge kommun ser ut som följer: En åldrande befolkning kommer på sikt, med start redan nu, att påverka skatteintäkterna till kommunen eftersom allt färre är i arbetsför ålder. Ett minskande antal förvärvsarbetande ska då försörja dem som endera fortfarande är barn eller redan har gått i pension. Detta ställer välfärden inför stora utmaningar eftersom det kommer ställa högre krav på kommunal service, såväl förskola, grundskola och gymnasium som äldreomsorg och hemtjänst. Om detta är utgångspunkten får man säga att det är svårt att se logiken i att den borgerliga minoritetskoalitionen håller fast vid utgångspunkten att man under den innevarande mandatperioden ska sänka kommunalskatten ytterligare. En sådan politik kommer inte att gynna Huddingeborna på sikt utan snarare slå hårt mot de verksamheter som allt fler Huddingebor är beroende av. I den borgerliga minoritetskoalitionens budget finns nu endast två riktade satsningar varav båda i praktiken är så kallade effektiviseringar, en gällande arbetet för digitalisering och en för att effektivisera och professionalisera uppköparenheten i kommunen. Ingen av dessa effektiviseringar är fel på något sätt. Vänsterpartiet menar att det är viktigt att kommunens tjänster blir mer lättillgängliga via internet så länge det inte ökar det digitala utanförskapet för dem som inte har tillgång till en dator eller som inte har tillräckliga kunskaper. Vi menar också att det är bra att professionalisera uppköparenheten eftersom detta på sikt kan spara en hel del skattepengar genom bättre avtal.

Däremot har Vänsterpartiet en annan syn på ekonomisk politik över lag. Vi menar att det vi nu är inne i är början av en lågkonjunktur och att detta i kombination med de demografiska förändringar Huddinge kommun talar för att vi måste gasa oss ur krisen. Det gör vi genom en offensiv välfärdspolitik som stärker det sociala och ekonomiska skyddsnätet för Huddingeborna.

Kompensation för pris- och löneökningar

Den borgerliga minoritetskoalitionen använder sig av någon form av kreativ bokföring när man i sin budget utger sig för att satsa på vissa verksamheter och vissa områden. Detta är att tala med kluven tunga eftersom det i praktiken aldrig kan betraktas som en satsning innan man gjort uppskrivningar för pris- och löneökningar. Pris- och lönekompensation måste göras årligen. Den borgerliga minoritetskoalitionen är i praktiken skyldiga pengar till de anställda i de verksamheter där man valt att avstå från

uppskrivningar. I vårt förslag gör vi uppräknings för pris- och lönekomensation om 1,5 procent för förskolenämnden, grundskolenämnden, gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden och kultur- och fritidsnämnden. Bygglovs- och tillsynsnämnden och klimat- och stadsmiljönämnden får uppräknings för pris- och lönekomensation om 1 procent. Utöver våra riktade satsningar i nämnderna budgeterar vi för pris- och lönekomensation om totalt 74, 1 miljoner kronor för 2020.

Överskottsmål och medelreserv

Huruvida överskottsmålet är en bra konstruktion eller inte är en djupt principiell fråga. Vänsterpartiet är kritiska mot det överskottsmål om 2 procent som den borgerliga minoritetskoalitionen sätter för samtliga nämnder. Vi menar att det leder fel. Skattepengar ska finnas i verksamheterna och investeras i att bedriva så bra verksamhet som möjligt, inte läggas på hög. Eventuellt överblivna pengar ska gå in i en social investeringsfond som kan användas för projekt som minskar segregation och klassklyftor i Huddinge. Vi är medvetna om att det är nödvändigt att spara pengar för hårdare tider. Huddinge kommun är nu på väg in i sådana hårdare tider. Det gör det angeläget att spara i ladorna. Men att samtidigt avstå från pris- och lönekomensation och ha ett sparkrav om 2 procent på samtliga nämnder är inte bara en väldigt besk medicin, det är också i praktiken onödigt. Vi vill därför ha ett sparkrav på nämnderna om 1 procent av budget och på så vis frigöra mer kapital som kan arbeta ute i verksamheterna.

Huddinge kommun har en stark medelreserv. Denna bör fortsätta att vara stark. Samtidigt får den inte vara stark på bekostnad av kvaliteten i verksamheterna, personalens arbetsmiljö eller att verksamheterna kompenseras för pris- och löneökningar. Därför använder Vänsterpartiet en del av resultatutjämningsreserven för att finansiera satsningar i verksamheterna.

Besparingar

För att skattebetalarna ska kunna ha ett högt förtroende för den ekonomiska politik som bedrivs i Huddinge krävs det att man kapar onödiga kostnader. En stor utgiftspost hos samtliga nämnder och förvaltningar, framförallt kommunstyrelsen, är konsultkostnader. Vänsterpartiet vill spara hälften av samtliga konsultkostnader i Huddinge. Detta frigör stort utrymme för välfärdssatsningar och satsningar på fler heltidstjänster.

Kostnaderna för politikerlönerna i Huddinge är alltför höga. Vänsterpartiet förordar att man går tillbaka till de kostnader som fanns för politiken i

Huddinge kommun innan arvodeshöjningen 2010. Även detta innebär en besparing.

Effektivt användande av skattepengar

Det finns många saker som kan frigöra ett större utrymme för offensiva välfärdssatsningar i Huddinge. Den borgerliga minoritetskoalitionen väljer aktivt att avstå från dessa åtgärder, vilket är beklagligt. Från Vänsterpartiets sida ser vi stora möjligheter att genom att anställa fler personer i offentlig sektor dra ner kostnaderna för inhyrd personal och konsulter. Vårt mål är att kunna spara 50 procent av konsultkostnaderna redan i år. Utöver detta vill vi som nämnts ovan minska överskottsmålet från 2 procent till 1 procent och genom en mer effektiv beställarorganisation kan vi också minska onödiga marginalkostnader och se till att kommunen ingår bättre avtal. Vi anser också att politiska förtroendeuppdrag ska betraktas som hedersuppdrag och inte som en inkomstkälla. Därför vill vi sänka politikerarvodena till 2010 års nivåer.

Ekonomiplan 2020-2021

Skattesats: 20:02 öre.

Besparingar: -32 mnkr för sänkta politikerarvoden (-7 mnkr) och sänkta konsultkostnader (-25 mnkr).

Medelreserven: 13,9 mnkr omfördelas från medelreserven, varav 7 mnkr från medelreserven för lokaler och 6,9 mnkr från flyktningmottagande.

Kommunstyrelsen: 2,5 mnkr för egna satsningar, tillsammans med koalitionens satsningar på upphandling och digitalisering satsas totalt 7,5 mnkr. *Riktade satsningar:* Inleda arbetet med lokala medborgarkontor, ökat valdeltagande i områden med lågt valdeltagande, digitalt utanförskap samt förbättra kommunens webbsändningar.

Förskolenämnden: 11,5 mnkr. *Riktade satsningar:* Mindre barngrupper, fler förskolelärare och specialpedagoger, satsning på barn i behov av särskilt stöd, stärka arbetet med genus pedagoger, modersmålsutveckling, rätt till 30 h förskola för alla barn samt stärkt arbetsmiljöarbete.

Grundskolenämnden: 15,2 mnkr. *Riktade satsningar:* Kvalitetshöjning i skolbarnomsorgen (fritids), flerbehöriga lärare och SVA lärare, barn i behov av särskilt stöd, modersmålsundervisning, bättre elevhälsa samt kompetensutveckling avseende hedersrelaterat våld och förtryck.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden: 10,0 mnkr. *Riktade satsningar:* Stöd för ungdomar med särskilda behov, sommarjobb, behöriga SVA lärare, bättre elevhälsa, arbetsmarknadsinsatser, kompetensutveckling avseende hedersrelaterat våld och förtryck.

Socialnämnden: 10,0 mnkr. *Riktade satsningar:* Fältsekreterare, brottsförebyggande åtgärder, hållbara boendelösningar på ensamkommande, stärka personaltätheten avseende ökat antal IFO-ärenden.

Vård- och omsorgsnämnden: 11,5 mnkr. *Riktade satsningar:* Stärka arbetet med funktionshinderområdet (tillgänglighet), rätt till heltid, fler tjänster, ökad bemanning, höjd kvalitet inom demensboende genom kompetensutveckling, HBTQ-certifiering på flera boenden, stärka arbetet inom egen regi i hemtjänst och funktionshinderområdet, stärkt arbetsmiljö.

Kultur- och fritidsnämnden:10,0 mnkr. *Riktade satsningar:* Sänkning av avgifter i kulturskolan, avgiftsfri instrumenthyra, avgiftsfria sommaraktiviteter för barn och ungdomar i socioekonomiskt utsatta områden, fler mötesplatser för ungdomar, nolltaxa för hyra kommunala lokaler för kommunens föreningar.

Klimat- och stadsmiljönämnden: 4,0 mnkr. *Riktade satsningar:* Jämställd snöröjning, drift utemiljöer- säkra övergångsställen, miljö- och klimatinformationskampanj.

Uppräkningar för pris- och lönekomensation: totalt 74,1 mnkr

Förskolenämnden: 1,5 procent

Grundskolenämnden: 1,5 procent

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden: 1,5 procent

Socialnämnden: 1,5 procent

Vård- och omsorgsnämnden: 1,5 procent

Kultur- och fritidsnämnden: 1,5 procent

Klimat- och stadsmiljönämnden: 1,0 procent

Bygglövs- och tillsynsnämnden: 1,0 procent

Tabeller

	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Verksamheten	-6 149,5	-6 327,0	-6 565,0
Exploatering	130,0	130,0	110,0
Avskrivningar	-177,2	-192,2	-207,2
Verksamheten netto	-6 196,7	-6 389,2	-6 662,2
Skatteintäkter	5 338,9	5 504,3	5 708,1
Kommunal utjämning	1 058,3	1 080,2	1 143,3
Skatt, utjämning	6 397,2	6 584,5	6 851,4
Finansiella intäkter	158,6	158,6	158,6
Finansiella kostnader	-165,4	-143,3	-146,9
Resultat	193,7	210,6	200,8
Ekonomiskt mål	63,7	80,6	90,8
Ekonomiskt mål % av skatt och utjämning	1,0%	1,2%	1,3%

Ekonomiplan 2019-2022

	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Verksamhetens kostnader/intäkter	-5 960,3	-6 149,5	-6 327,0	-6 565,0
Exploateringsverksamhet	90,0	130,0	130,0	110,0
Avskrivningar	-162,2	-177,2	-192,2	-207,2
Verksamhetens nettokostnader	-6 032,5	-6 196,7	-6 389,2	-6 662,2
Skatteintäkter	5 156,8	5 338,9	5 504,3	5 708,1
Generella statsbidrag och utjämning	999,9	1 058,3	1 080,2	1 143,3
Skatter, utjämning och statsbidrag	6 156,7	6 397,2	6 584,5	6 851,4
Finansiella intäkter	158,6	158,6	158,6	158,6
Finansiella kostnader	-122,1	-165,4	-143,3	-146,9
Resultat	160,7	193,7	210,6	200,8
Ekonomiskt mål	70,7	63,7	80,6	90,8
Ekonomiskt mål % av skatt mm	1,1%	1,0%	1,2%	1,3%
Verksamhetens netto, exkl expl	-6 122,5	-6 326,7	-6 519,2	-6 772,2
+/- per år, mnkr		-204,2	-192,5	-253,0
+/- per år, %		3,3%	3,0%	3,9%
Skatt mm	6 156,7	6 397,2	6 584,5	6 851,4
+/- per år, mnkr		240,5	187,3	266,8
+/- per år, %		3,9%	2,9%	4,1%

Verksamhetens nettokostnader 2019 - 2022, mnkr

netto mnkr	TOT	KS	FSN	GSN	GAN	SN	VON	KFN	BTN	KLN	Rev	ÖF	Reserv	Finansf	Exploat	Avskrivn.
Budget 2019	-6 032,5	-503,8	-885,3	-1 777,8	-726,4	-395,9	-1 257,4	-230,8	-58,0	-128,0	-3,5	-7,6	-68,4	82,4	90,0	-162,2
Övrigt	60,4	33,0	0,0	0,0	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,9	-19,4	40,0	-15,0
Volymmer	-26,8	-2,8	7,2	-16,1	-7,5	-7,5	2,9	-1,2	-0,5	-1,2	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	-36,7	0,0	0,8	-2,0	-3,3	0,0	0,0	-10,6	0,0	0,0	0,0	0,0	-21,5	0,0	0,0	0,0
Uppräkning	-81,4	0,0	-13,4	-26,7	-18,1	-5,1	-12,7	-3,5	-0,6	-1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Politiska prioriter	-79,7	-7,5	-11,5	-15,2	-10,0	-10,0	-11,5	-10,0	-4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Budget 2020	-6 196,7	-481,1	-902,2	-1 837,8	-759,5	-418,4	-1 278,7	-256,0	-63,1	-130,4	-3,6	-7,6	-74,0	63,1	130,0	-177,2
Övrigt	7,3	15,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,3	0,0	-15,0
Volymmer	-93,3	-4,4	-13,0	-18,3	-18,9	-7,0	-27,0	-1,8	-0,8	-1,8	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	-57,5	0,0	-4,2	-3,3	-3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-46,6	0,0	0,0	0,0
Uppräkning	-49,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-49,0	0,0	0,0	0,0
Politiska prioriter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Plan 2021	-6 389,2	-470,5	-919,4	-1 859,4	-781,9	-425,5	-1 305,7	-257,9	-59,9	-132,3	-3,6	-7,8	-169,5	66,4	130,0	-192,2
Övrigt	-31,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,5	-20,0	-15,0
Volymmer	-97,2	-4,8	-13,2	-18,0	-17,2	-7,7	-31,3	-2,0	-0,9	-2,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Lokaler	-55,9	0,0	-4,2	-3,7	-3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-45,0	0,0	0,0	0,0
Uppräkning	-88,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-88,4	0,0	0,0	0,0
Plan 2022	-6 662,2	-475,3	-936,9	-1 881,1	-802,1	-433,1	-1 337,0	-259,9	-60,8	-134,2	-3,7	-7,9	-302,9	69,8	110,0	-207,2